

Inhoudsopgave

OPSTELLING DER TEKSTEN DOOR HET COMITE VAN MINISTERS	2
BENELUX-VERDRAG	3
EENVORMIGE BENELUXWET	
Hoofdstuk I Tekeningen of modellen	8
Hoofdstuk II Tekeningen of modellen met een duidelijk kunstzinnig karakter	17
Hoofdstuk III Overgangsbepalingen	19
Hoofdstuk IV Algemene bepalingen	20
MEMORIE VAN TOELICHTING	
Algemeen	22
A. Verdrag	25
B. Eenvormige wet	
I. Algemeen	
1. Indeling van de wet	26
2. Voorwerp van bescherming	27
3. Feit dat het modelrecht doet ontstaan	28
4. Openbaarheid van de ingeschreven modellen	29
5. Verhouding tot het algemeen auteursrecht	30
6. Verhouding tot de wettelijke bepalingen inzake de bestrijding van oneerlijke mededinging	32
II. Artikelsgewijze opmerkingen	
Hoofdstuk I (art. 1-20)	34
Hoofdstuk II (art. 21-24)	49
Hoofdstuk III (art. 25-27)	52
Hoofdstuk IV (art. 28-30)	53

M (66) 4

Opstelling

**door het Comité van Ministers van een Beneluxverdrag
en een eenvormige Beneluxwet inzake tekeningen of modellen**

Het Comité van Ministers van de Benelux Economische Unie,

Gelet op artikel 19 b) van het Benelux-Unie-Verdrag,

Gelet op het door de Raadgevende Interparlementaire Benelux-
raad op 14 november 1964 uitgebrachte advies,

Heeft de tekst opgesteld van een Beneluxverdrag en een
eenvormige wet inzake tekeningen of modellen, alsmede van
de daarbij behorende memorie van toelichting. Deze teksten
zijn hierbij gevoegd.

Het Beneluxverdrag zal worden voorgelegd aan de Hoge
Verdragsluitende Partijen, teneinde na ondertekening in werking
te worden gesteld overeenkomstig de grondwettelijke bepa-
lingen van ieder der Hoge Verdragsluitende Partijen.

Gedaan te Brussel, op 18 april 1966.

De Voorzitter van het Comité van Ministers,

M. van der STOEL

De Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad heeft ter ver-
gadering van 14 november 1964 een gunstig advies uitgebracht
over het hem voorgelegde ontwerp voor een Benelux-Verdrag en
een eenvormige Beneluxwet inzake tekeningen of modellen, onder
voorbehoud, dat in het ontwerp voor een eenvormige wet de door
de verenigde Commissies voor de economische aangelegenheden
en voor de burgerlijke, de handels- en de strafwetgeving in hun
verslag (stuk nr 46-2) voorgestelde wijzigingen zouden worden
aangebracht.

Tijdens dezelfde vergadering hebben de Regeringen deze wijzi-
gingsvoorstellen aanvaard. Zij zijn in de tekst van de eenvormige
wet verwerkt.

**BENELUX-VERDRAG
INZAKE TEKENINGEN OF MODELLEN**

Zijne Majesteit de Koning der Belgen,

Zijne Koninklijke Hoogheid de Groothertog van Luxemburg,

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden,

Bezielde door de wens hun wetgeving inzake tekeningen of modellen te herzien en eenheid te brengen in het modellenrecht in hun landen ;

Hebben besloten te dien einde een Verdrag te sluiten en hebben hiertoe als Hunne Gevolmachtigden aangewezen :

Zijne Majesteit de Koning der Belgen :

Zijne Excellentie de Heer P. HARMEL,
Minister van Buitenlandse Zaken ;

Zijne Koninklijke Hoogheid de Groothertog van Luxemburg :

Zijne Excellentie de Heer C. DUMONT,
buitengewoon en gevolmachtigd Ambassadeur te Brussel ;

Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden :

Zijne Excellentie J.A. Baron de VOS van STEENWIJK,
buitengewoon en gevolmachtigd Ambassadeur te Brussel,

Die, na hun in de goede en behoorlijke vorm bevonden volmachten te hebben overgelegd, de volgende bepalingen zijn overeengekomen :

Artikel 1

De Hoge Verdragsluitende Partijen nemen de eenvormige Beneluxwet op de tekeningen of modellen, die als bijlage bij dit Verdrag is gevoegd, in hun nationale wetgeving op, hetzij in een van de oorspronkelijke, hetzij in beide teksten, en stellen een voor hun landen gemeenschappelijke dienst in onder de naam «Benelux-Bureau voor Tekeningen of Modellen».

Artikel 2

De uitvoering van de eenvormige wet wordt geregeld bij uitvoeringsreglementen, vastgesteld in onderlinge overeenstemming door de Hoge Verdragsluitende Partijen na raadpleging van de in artikel 3 bedoelde raad van bestuur van het Benelux-Bureau voor Tekeningen of Modellen, en bij toepassingsreglementen vastgesteld door deze raad.

De reglementen verkrijgen in ieder land bindende kracht overeenkomstig de bepalingen van zijn binnenlandse recht.

De reglementen worden bekend gemaakt in het Staatsblad van ieder der Hoge Verdragsluitende Partijen.

Artikel 3

Het Benelux-Bureau voor Tekeningen of Modellen is belast met de uitvoering van de eenvormige wet en de reglementen.

Het Bureau staat onder leiding van een raad van bestuur, samengesteld uit door de Hoge Verdragsluitende Partijen aangewezen leden en wel één bestuurder en één plaatsvervangend bestuurder per land.

De raad van bestuur kiest ieder jaar zijn voorzitter.

Artikel 4

De raad van bestuur beslist in alle aangelegenheden betreffende de algemene werkwijze van het Benelux-Bureau voor Tekeningen of Modellen.

Hij stelt het huishoudelijke en het financiële reglement van het Bureau vast, alsmede de toepassingsreglementen.

Hij geeft advies over en doet voorstellen inzake de uitvoeringsreglementen.

Hij benoemt de directeur van het Bureau, die onderdaan van een der Hoge Verdragsluitende Partijen moet zijn, en bepaalt zijn taak.

Hij stelt jaarlijks de begroting van inkomsten en van uitgaven vast, alsmede zo nodig de wijzigingen of aanvullingen daarop, en regelt in het financiële reglement de wijze, waarop het toezicht op de begrotingen en op de uitvoering daarvan zal worden uitgeoefend. Hij keurt de door de directeur afgesloten rekeningen goed.

De raad besluit met algemene stemmen.

Artikel 5

De kosten van oprichting van het Benelux-Bureau voor Tekeningen of Modellen worden voor de helft door het Koninkrijk der Nederlanden en voor de helft door de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie gedragen.

De raad van bestuur kan bij de Hoge Verdragsluitende Partijen een bijdrage aanvragen, bestemd tot dekking van buitengewone uitgaven; deze bijdrage wordt voor de helft door het Koninkrijk der Nederlanden en voor de helft door de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie gedragen.

Artikel 6

De lopende uitgaven van het Bureau worden gedekt door zijn ontvangsten, te weten:

- 1) de op grond van de eenvormige wet geïnde rechten;
- 2) de inkomsten die voor de Hoge Verdragsluitende Partijen eventueel voortvloeien uit de toepassing van de Overeenkomst van 's-Gravenhage betreffende het internationaal depot van tekeningen of modellen van nijverheid, ondertekend op 28 november 1960;
- 3) de opbrengst van de verkoop van publikaties en afschriften.

Zo nodig verlenen de Hoge Verdragsluitende Partijen een bijdrage aan het Bureau; deze wordt voor de helft door het Koninkrijk der Nederlanden en voor de helft door de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie gedragen.

Artikel 7

Over het bedrag van de rechten, geïnd uit hoofde van door bemiddeling van de nationale diensten verrichte handelingen, wordt aan deze diensten een percentage uitgekeerd, bestemd tot dekking van de kosten welke deze handelingen medebrengen; dit percentage wordt vastgesteld bij uitvoeringsreglement.

Terzake van deze handelingen kunnen door de nationale wetgevingen geen nationale rechten worden vastgesteld.

Artikel 8

Het Benelux-Bureau voor Tekeningen of Modellen staat onder bescherming van de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden en is gevestigd te 's-Gravenhage.

Artikel 9

Het gezag van rechterlijke beslissingen, die in één van de drie Staten op grond van artikel 15 van de eenvormige wet worden gegeven, wordt in de beide andere Staten erkend, en de door de rechter uitgesproken doorhaling wordt door het Bureau onder verantwoordelijkheid van de raad van bestuur op verzoek van de meest gereede partij verricht, indien :

- 1) het van de beslissing overgelegde afschrift, naar de wetten van het land waar deze beslissing is gegeven, aan de voor echtheid van het afschrift nodige voorwaarden voldoet ;
- 2) de beslissing niet meer vatbaar is voor verzet noch voor beroep noch voor voorziening in cassatie.

Artikel 10

Zodra een Benelux-Gerechtshof is ingesteld, neemt het kennis van de vragen van uitlegging van de eenvormige wet.

Artikel 11

De toepassing van dit Verdrag is beperkt tot het grondgebied der Hoge Verdragsluitende Partijen in Europa.

Artikel 12

Dit Verdrag zal worden bekrachtigd. De akten van bekrachtiging zullen worden nedergelegd bij de Regering van het Koninkrijk België.

Artikel 13

Dit Verdrag treedt in werking op de eerste dag van de maand, volgende op de nederlegging van de derde akte van bekrachtiging.

De eenvormige wet treedt in werking een jaar na de inwerkingtreding van dit Verdrag.

Artikel 14

Dit Verdrag wordt gesloten voor een tijdvak van vijftig jaren. Het blijft vervolgens voor achtereenvolgende tijdvakken van tien jaren van kracht, tenzij een der Hoge Verdragsluitende

Partijen één jaar voor het verstrijken van het lopende tijdvak de andere Verdragsluitende Partijen in kennis stelt van haar voornemen dit Verdrag te beëindigen.

Eventuele herzieningsvoorstellen, die worden gedaan na het verstrijken van een termijn van tien jaren na de inwerking-treding van dit Verdrag en die niet de instemming van alle Hoge Verdragsluitende Partijen hebben verkregen, dienen aan de Raadgevende Interparlementaire Beneluxraad te worden voorgelegd.

Het recht tot opzegging van dit Verdrag wordt toegekend aan diegene van de Hoge Verdragsluitende Partijen, over welker herzieningsvoorstellen de Raadgevende Interparlemen-taire Beneluxraad een gunstig advies heeft uitgebracht, dat niet de instemming van de twee andere Verdragsluitende Partijen of van één daarvan heeft verkregen. Van dit recht moet binnen redelijke termijn gebruik worden gemaakt.

De opzegging heeft eerst gevolg vijf jaren na de datum, waarop daarvan kennisgeving is gedaan aan de beide andere Verdragsluitende Partijen.

Ten blijkde waarvan de Gevolmachtigden dit Verdrag hebben ondertekend en voorzien van hun zegel.

Gedaan te Brussel, op 25 oktober 1966, in drievoud, in de Nederlandse en de Franse taal, zijnde beide teksten gelijkelijk authentiek.

Voor het Koninkrijk België :

P. HARMEL

Voor het Groothertogdom Luxemburg :

C. DUMONT

Voor het Koninkrijk der Nederlanden :

J.A. de VOS van STEENWIJK

M (66) 4

Bijlage

Eenvormige Beneluxwet inzake Tekeningen of Modellen

HOOFDSTUK I

Tekeningen of modellen

Artikel 1

Als tekening of model kan worden beschermd het nieuwe uiterlijk van een voortbrengsel dat een gebruiksfunctie heeft.

Artikel 2

1. Van de bescherming uit hoofde van deze wet is uitgesloten datgene wat noodzakelijk is voor het verkrijgen van een technisch effect.
2. Het uiterlijk van bepaalde categorieën van voortbrengselen, ten aanzien waarvan de toepassing van de wet aanleiding zou geven tot aanzienlijke moeilijkheden, kan van de bescherming uit hoofde van deze wet blijvend of tijdelijk worden uitgesloten bij uitvoeringsreglement.

Artikel 3

1. Onverminderd het in het Verdrag van Parijs tot bescherming van de industriële eigendom vastgestelde recht van voorrang wordt het uitsluitend recht op een tekening of model verkregen door het eerste depot verricht binnen het Benelux-gebied en ingeschreven bij het Benelux-Bureau voor Tekeningen of Modellen (Benelux-depot), of ingeschreven bij het Internationaal Bureau voor de bescherming van de industriële eigendom (internationaal depot).
2. Indien bij samenloop van depots het eerste depot niet wordt gevolgd door de publikatie als bedoeld in artikel 9, onder 3) van deze wet of in artikel 6, onder 3) van de Overeenkomst van 's-Gravenhage betreffende het internationaal depot van tekeningen of modellen van nijverheid, verkrijgt het latere depot de rang van eerste depot.

Artikel 4

Door het depot van een tekening of model wordt geen uitsluitend recht verkregen indien :

- 1) de tekening of het model niet nieuw is, dat wil zeggen wanneer :
 - a. op enig tijdstip van de periode van vijftig jaren, voorafgaande aan de datum van het depot of aan de datum van voorrang, welke voortvloeit uit het Verdrag van Parijs, een voortbrengsel dat hetzelfde uiterlijk vertoont als de gedeponeerde tekening of het gedeponeerde model, dan wel daarmee slechts ondergeschikte verschillen vertoont in de belanghebbende kring van nijverheid of handel van het Beneluxgebied feitelijk bekendheid heeft genoten ;
 - b. een tekening of model, dat gelijk is aan de gedeponeerde tekening of het gedeponeerde model, dan wel daarmee slechts ondergeschikte verschillen vertoont, reeds eerder werd gedeponeerd en dit depot werd gevolgd door publikatie als bedoeld in artikel 9, onder 3) van deze wet of in artikel 6, onder 3) van de Overeenkomst van 's-Gravenhage ;
- 2) de tekening of het model in strijd is met de goede zeden of de openbare orde van één der Beneluxlanden ;
- 3) de kenmerkende eigenschappen van de tekening of het model onvoldoende uit het depot blijken.

Artikel 5

1. Binnen een termijn van vijf jaren, te rekenen vanaf de datum van publikatie van het depot, kan de ontwerper van de tekening of het model, dan wel degene die volgens artikel 6 als ontwerper wordt beschouwd, het Benelux-depot of de voor het Benelux-gebied uit het internationaal depot van die tekening of dat model voortvloeiende rechten opeisen, indien het depot zonder zijn toestemming door een derde is verricht ; om dezelfde redenen kan hij te allen tijde de nietigheid inroepen van dat depot of van die rechten. De vordering tot opeising moet bij het Benelux Bureau worden ingeschreven op verzoek van de eiser, met inachtneming van de vormvereisten en tegen betaling van de rechten bepaald bij uitvoeringsreglement.
2. Indien de in het vorige lid bedoelde deposant gehele of gedeeltelijke doorhaling heeft verzocht van de inschrijving van het Benelux-depot of afstand heeft gedaan van de rechten,

die voor het Beneluxgebied uit het internationaal depot voortvloeien, heeft deze doorhaling of afstand geen werking ten aanzien van de ontwerper of van degene die volgens artikel 6 als ontwerper wordt beschouwd onder voorbehoud van lid 3, mits het depot werd opgeëist binnen één jaar na de datum van publikatie van de doorhaling of afstand en vóór het verstrijken van bovenbedoelde termijn van vijf jaren.

3. Indien in het tijdvak gelegen tussen de doorhaling of afstand bedoeld in het tweede lid, en de inschrijving van de vordering tot opeising, een derde te goeder trouw een voortbrengsel heeft geëxploiteerd dat hetzelfde uiterlijk vertoont, wordt dit voortbrengsel als rechtmatig in het verkeer gebracht beschouwd.

Artikel 6

1. Indien een tekening of model door een werknemer in de uitoefening van zijn functie werd ontworpen, wordt behoudens andersluidend beding, de werkgever als ontwerper beschouwd.

2. Indien een tekening of model op bestelling is ontworpen, wordt, behoudens andersluidend beding, degene die de bestelling heeft gedaan als ontwerper beschouwd, mits de bestelling is gedaan met het oog op een gebruik in handel of nijverheid van het voortbrengsel waarin de tekening of het model is belichaamd.

Artikel 7

Behoudens het bepaalde in artikel 5, onder 2), vervalt het uitsluitend recht op een tekening of model :

- 1) door vrijwillige doorhaling of door het verstrijken van de geldigheidsduur van de inschrijving van het Benelux-depot ;
- 2) door het verstrijken van de geldigheidsduur van de inschrijving van het internationaal depot of door afstand van rechten, die voor het Beneluxgebied uit het internationaal depot voortvloeien of door ambtshalve doorhaling van het internationaal depot, bedoeld in artikel 6, vierde lid, onder c), van de Overeenkomst van 's-Gravenhage.

Artikel 8

1. Het Benelux-depot van tekeningen of modellen geschiedt, hetzij bij de nationale diensten, hetzij bij het Benelux-Bureau

voor Tekeningen of Modellen, met inachtneming van de vormvereisten en tegen betaling van de rechten, bepaald bij uitvoeringsreglement. Het dient een fotografische of grafische afbeelding van het uiterlijk van het voortbrengsel te bevatten, alsmede het reproductiemiddel waarmede deze afbeelding is vervaardigd ; het kan eventueel worden aangevuld met een aanspraak inzake de kleuren en een verklaring inhoudend de naam van de werkelijke ontwerper van de tekening of het model. De afbeelding kan vergezeld gaan van een beschrijving van de kenmerkende eigenschappen van de tekening of het model binnen de bij uitvoeringsreglement vast te stellen grenzen.

2. Het Benelux-depot kan één of meer tekeningen of modellen bevatten (respectievelijk enkelvoudig en meervoudig depot), en een ander met inachtneming van de vormvereisten en tegen betaling van de rechten, bepaald bij uitvoeringsreglement.

3. De met het in ontvangst nemen van de depots belaste organen onderzoeken of de overgelegde stukken aan de gestelde vormvereisten voldoen en maken de akte van depot op met vermelding van de datum waarop dit werd verricht en eventueel van de aanwezigheid van een aanspraak inzake de kleuren of van de in dit artikel onder 1) bedoelde beschrijving.

4. Het op artikel 4 van het Verdrag van Parijs gegrondde beroep op voorrang wordt gedaan in de akte van depot of bij een bijzondere verklaring, af te leggen bij het Benelux-Bureau in de maand, volgende op het depot, met inachtneming van de vormvereisten en tegen betaling van de rechten, bepaald bij uitvoeringsreglement. Het ontbreken van een dergelijk beroep doet het recht van voorrang vervallen.

Artikel 9

1. Onverminderd de toepassing op Benelux-depots van het in dit artikel onder 3) bepaalde, kan het depot van een tekening of model geen aanleiding geven tot enig onderzoek naar de inhoud van het depot, waarvan de uitkomst de deposant door het Benelux-Bureau zou kunnen worden tegengeworpen.

2. Het Benelux-Bureau schrijft de akten van de Benelux-depots onverwijld in en verstrekt een bewijs van inschrijving aan de houder ; het schrijft eveneens de publikaties in van de ingeschreven internationale depots die gepubliceerd zijn in het « Bulletin International des dessins ou modèles — International Design Gazette » ten aanzien waarvan de deposanten

verzocht hebben dat zij hun werking zullen uitstrekken over het Beneluxgebied.

De wettelijke datum van inschrijving is hetzij de datum van het Benelux-depot hetzij die van het internationaal depot.

In voorkomende gevallen vermeldt de inschrijving de datum en de grondslag van de gevraagde voorrang.

3. Het Benelux-Bureau publiceert zo spoedig mogelijk overeenkomstig het uitvoeringsreglement de inschrijvingen van Benelux-depots. Deze publikatie omvat onder andere een afbeelding van het voortbrengsel, waarin de tekening of het model belichaamd is, en eventueel de datum en de grondslag van de gevraagde voorrang en de aanspraak inzake de kleuren of de in artikel 8, onder 1) bedoelde beschrijving.

De publikatie wordt opgeschorst indien de deposant gebruik maakt van de in artikel 11 geboden mogelijkheid of indien het Bureau oordeelt, dat op de tekening of het model artikel 4, onder 2) van toepassing is. In laatstbedoeld geval stelt het Bureau de deposant daarvan in kennis en verzoekt hem zijn depot binnen een termijn van twee maanden in te trekken. Indien belanghebbende na het verstrijken van deze termijn zijn depot niet heeft ingetrokken, verzoekt het Bureau zo spoedig mogelijk, het openbaar ministerie een vordering in te stellen tot nietigverklaring van het depot. Indien het openbaar ministerie van oordeel is, dat er geen aanleiding bestaat tot het instellen van een dergelijke vordering of indien de vordering werd afgewezen bij een rechterlijke beslissing die kracht van gewijsde heeft verkregen, gaat het Bureau onverwijld over tot publikatie van de inschrijving van de tekening of het model.

4. Indien de kenmerkende eigenschappen van de tekening of het model, zoals deze door het in artikel 8, onder 1), bedoelde reproductiemiddel zijn weergegeven, in de publikatie niet voldoende tot hun recht komen, kan de deposant, binnen een bij uitvoeringsreglement vast te stellen termijn, het Bureau verzoeken kosteloos een tweede publikatie te verrichten.

5. Vanaf de datum van publikatie van de tekening of het model kan het publiek kennis nemen van de inschrijving en van de bij het depot overgelegde stukken.

Artikel 10

De internationale depots geschieden volgens de bepalingen van de Overeenkomst van 's-Gravenhage.

Artikel 11

De deposant kan bij het verrichten van het Benelux-depot verzoeken de publikatie van de inschrijving op te schorten gedurende een periode die niet meer mag bedragen dan twaalf maanden te rekenen vanaf de datum van het depot of, indien de deposant een beroep doet op artikel 4 van het Verdrag van Parijs, vanaf de datum waarop het depot, waardoor het recht van voorrang is ontstaan, werd verricht.

Artikel 12

1. De inschrijving van een Benelux-depot heeft een geldigheidsduur van vijf jaren te rekenen van de datum van het depot. De gedeponeerde tekening of het gedeponeerde model kan noch gedurende de inschrijving noch ter gelegenheid van de vernieuwing daarvan worden gewijzigd.

2. De inschrijving kan voor twee achtereenvolgende termijnen van vijf jaren worden vernieuwd door betaling aan het Benelux-Bureau van het recht voor de vernieuwing. Het bedrag en de wijze van betaling van dit recht worden bepaald bij uitvoeringsreglement.

Deze betaling dient te geschieden in de loop van het jaar dat aan het verstrijken van de geldigheidsduur van de inschrijving voorafgaat. Tegen betaling van een bij uitvoeringsreglement vastgesteld verhoogd recht wordt voor de vernieuwing een termijn van uitstel van zes maanden toegestaan.

In alle gevallen werkt de vernieuwing vanaf de datum van het verstrijken van de geldigheidsduur van de inschrijving.

3. De vernieuwing kan tot een deel van de in een meervoudig depot vervatte tekeningen of modellen worden beperkt.

4. Zes maanden voor het verstrijken van de geldigheidsduur van de eerste en de tweede termijn van inschrijving herinnert het Benelux-Bureau aan de juiste datum van dat verstrijken door verzending van een kennisgeving aan de werkelijke of gekozen woonplaats van de houder van de tekening of het model, en aan de derden, die beweren rechten te bezitten op de tekening of het model, voor zover althans hun naam in het register voorkomt.

5. Het Bureau verzendt deze kennisgevingen aan het laatste hem bekende adres van betrokkenen. Het niet-verzenden of niet-ontvangen van deze brieven geeft geen vrijheid de ver-

nieuwing binnen de gestelde termijn na te laten ; daarop kan noch in rechte noch ten opzichte van het Bureau beroep worden gedaan.

6. Het Bureau schrijft de vernieuwingen in en publiceert deze overeenkomstig het uitvoeringsreglement.

Artikel 13

1. Het uitsluitend recht op een tekening of model kan overgaan of voorwerp van een licentie zijn. Nietig zijn :
 - a. overdrachten onder levenden, die niet schriftelijk zijn vastgelegd ;
 - b. overdrachten of andere overgangen, die niet op het gehele Beneluxgebied betrekking hebben.
2. De beperking van een licentie, die geen beperking is naar duur, heeft geen gevolg voor wat betreft de toepassing van deze wet.
3. De overdracht of andere overgang of de licentie kan niet aan derden worden tegengeworpen dan na inschrijving van het depot van een uittreksel van de akte, waaruit van die overgang of die licentie blijkt, of van een daarop betrekking hebbende door de betrokken partijen ondertekende verklaring, mits dit depot is verricht met inachtneming van de gestelde vormvereisten en tegen betaling van de rechten, bepaald bij uitvoeringsreglement.
4. De licentiehouder kan tezamen met de houder van het model vergoeding vorderen voor alle schade die hij lijdt wegens inbreuk op het in artikel 14 bedoelde uitsluitend recht.

Artikel 14

1. Op grond van zijn uitsluitend recht op een tekening of model kan de houder daarvan zich verzetten tegen elke vervaardiging, invoer, verkoop, het te koop aanbieden, verhuur, het te huur aanbieden, tentoonstelling, levering, gebruik of het in voorraad hebben voor een van deze doeleinden, met industrieel of commercieel oogmerk, van een voortbrengsel dat hetzelfde uiterlijk vertoont als de gedeponeerde tekening of het gedeponeerde model dan wel daarmee slechts ondergeschikte verschillen vertoont.
2. De houder kan op grond van het uitsluitend recht slechts schadevergoeding vorderen voor de in dit artikel, onder 1) opgesomde handelingen, indien deze hebben plaatsgevonden

na de in artikel 9 bedoelde publikatie, waarin de kenmerkende eigenschappen van de tekening of het model op voldoende wijze werden weergegeven, behalve indien de derde met wetenschap van het depot heeft gehandeld.

3. Het uitsluitend recht op een tekening of model houdt evenwel niet in het recht zich te verzetten tegen de in dit artikel, onder 1) bedoelde handelingen met betrekking tot voortbrengselen die in het Beneluxgebied in het verkeer zijn gebracht door de houder of door iemand anders met zijn toestemming, dan wel door de personen bedoeld in artikel 17.

4. De vordering kan geen betrekking hebben op voortbrengselen, die vóór de datum van het depot in het Beneluxgebied in het verkeer werden gebracht.

5. Voor feiten die alleen inbreuk op een tekening of model inhouden kan geen vordering worden ingesteld op grond van de wettelijke bepalingen inzake de bestrijding van de oneerlijke mededinging.

Artikel 15

Iedere belanghebbende met inbegrip van het openbaar ministerie kan de nietigheid inroepen van een Beneluxdepot of van de voor het Beneluxgebied uit een internationaal depot voortvloeiende rechten, indien zodanig depot niet voldoet aan het gestelde in de artikelen 1 en 2 of daardoor krachtens artikel 4 geen recht op een tekening of model wordt verkregen.

Wordt het geding tot nietigverklaring door het openbaar ministerie ahangig gemaakt, dan zijn alleen de rechter te Brussel, te 's-Gravenhage of te Luxemburg bevoegd. Het ahangig maken van het geding door het openbaar ministerie schorst ieder ander op dezelfde grondslag ingesteld geding.

Artikel 16

Alleen de burgerlijke rechter is bevoegd uitspraken te doen in de gedingen, welke op deze wet zijn gegrond; hij spreekt ambtshalve de doorhaling uit van de inschrijving van de nietigverklaarde depots.

Artikel 17

1. Een recht van voorgebruik, waarvan de inhoud hieronder nader wordt omschreven, wordt toegekend aan de derde die, vóór de datum van het depot van een tekening of model, of even-

tueel vóór de datum van het ontstaan van het in artikel 4 van het Verdrag van Parijs bedoelde recht van voorrang, binnen het Beneluxgebied voortbrengselen heeft vervaardigd die hetzelfde uiterlijk vertonen als de gedeponeerde tekening of het gedeponeerde model dan wel daarmee slechts ondergeschikte verschillen vertonen.

2. Hetzelfde recht wordt toegekend aan degene die onder dezelfde omstandigheden een begin heeft gemaakt met de uitvoering van zijn voornemen tot vervaardiging.

3. Dit recht wordt echter niet toegekend aan de derde, die de tekening of het model zonder toestemming van de ontwerper heeft nagemaakt.

4. Op grond van het recht van voorgebruik kan de houder daarvan de vervaardiging van bedoelde voortbrengselen voortzetten of, in het geval bedoeld in dit artikel, onder 2), een aanvang maken met deze vervaardigingen, niettegenstaande de uit het depot voortvloeiende rechten, alle andere in artikel 14, onder 1) bedoelde handelingen verrichten, met uitzondering van invoer.

5. Het recht van voorgebruik kan slechts overgaan tezamen met het bedrijf waarin de handelingen, die hebben geleid tot het ontstaan van dat recht, hebben plaatsgevonden.

Artikel 18

1. De houder van de inschrijving van een Benelux-depot kan te allen tijde de doorhaling van deze inschrijving verzoeken, behalve indien er rechten van derden bestaan, die bij overeenkomst zijn vastgelegd of in rechte worden vervolgd en welke ter kennis van het Benelux-Bureau zijn gebracht.

Indien het een meervoudig depot betreft, kan de doorhaling betrekking hebben op een deel van de in dat depot vervatte tekeningen of modellen.

Indien een licentie is ingeschreven kan de doorhaling van de inschrijving van de tekening of het model of van de licentie slechts worden gevraagd door de houder van de inschrijving en door de licentiehouder gezamenlijk.

De doorhaling geldt voor het gehele Beneluxgebied ondanks andersluidende verklaring.

2. De in dit artikel onder 1) opgenomen bepalingen gelden eveneens ten aanzien van de afstand van de bescherming die voor het Beneluxgebied uit een internationaal depot voortvloeit.

Artikel 19

De nietigverklaring, vrijwillige doorhaling of afstand moet steeds betrekking hebben op de tekening of het model in zijn geheel.

Artikel 20

1. Het Benelux-Bureau is, behalve met de krachtens de voorgaande artikelen opgedragen taak, belast met :
 - a. het aanbrengen van wijzigingen in de inschrijvingen, hetzij op verzoek van de houder, hetzij op grond van kennisgevingen van het Internationaal Bureau voor de bescherming van de industriële eigendom, hetzij op grond van rechterlijke beslissingen, alsmede met het zonodig daarvan verwittigen van het Internationaal Bureau ;
 - b. het uitgeven van een maandblad in de Nederlandse en de Franse taal, waarin de inschrijvingen van de Benelux-depots en alle andere bij uitvoeringsreglement voorgeschreven gegevens worden vermeld ;
 - c. het verstrekken, op verzoek van iedere belanghebbende, van afschriften van inschrijvingen ;
 - d. het verstrekken van inlichtingen met betrekking tot ingeschreven tekeningen of modellen.
2. Het bedrag van de rechten, die voor de in dit artikel onder 1) bedoelde handelingen worden geïnd, alsmede de prijzen van het maandblad en van de afschriften, worden bij uitvoeringsreglement bepaald.

HOOFDSTUK II

**Tekeningen of modellen
met een duidelijk kunstzinnig karakter**

Artikel 21

1. Tekeningen of modellen, die een duidelijk kunstzinnig karakter vertonen, kunnen tegelijkertijd door deze wet en door de auteurswet worden beschermd, indien aan de in deze beide wetten gestelde voorwaarden is voldaan.
2. Van bescherming uit hoofde van de auteurswet zijn uitgesloten tekeningen of modellen die geen duidelijk kunstzinnig karakter vertonen.

3. De nietigverklaring van het depot van een tekening of model met een duidelijk kunstzinnig karakter of het verval van het uitsluitend recht voortvloeiend uit het depot van een dergelijke tekening of model houdt in, dat het auteursrecht voor die tekening of dat model gelijktijdig vervalt, voorzover beide rechten in handen van dezelfde houder zijn; dit recht vervalt echter niet, indien de houder van de tekening of het model overeenkomstig artikel 24 een bijzondere verklaring aflegt met het oog op de instandhouding van zijn auteursrecht.

Artikel 22

1. Door de ontwerper van een krachtens de auteurswet beschermd kunstwerk aan een derde verleende toestemming tot het verrichten van een depot voor een tekening of model, waarin dat kunstwerk is belichaamd, houdt overdracht in van het op dit kunstwerk betrekking hebbende auteursrecht, voorzover bedoeld kunstwerk in die tekening of dat model is belichaamd.

2. De deposant van een tekening of model met een duidelijk kunstzinnig karakter wordt vermoed tevens de houder te zijn van het desbetreffende auteursrecht; dit vermoeden geldt echter niet ten aanzien van de werkelijke ontwerper of zijn rechtverkrijgende.

3. Onverminderd de toepassing van artikel 13 houdt overdracht van het auteursrecht inzake een tekening of model met een duidelijk kunstzinnig karakter tevens overdracht in van het recht op de tekening of het model en omgekeerd.

Artikel 23

Wanneer een tekening of model met een duidelijk kunstzinnig karakter onder de omstandigheden als bedoeld in artikel 6 werd ontworpen, komt het auteursrecht inzake bedoelde tekening of model toe aan degene die overeenkomstig het in dat artikel bepaalde als de ontwerper wordt beschouwd.

Artikel 24

1. De in artikel 21, onder 3), bedoelde verklaring moet in de loop van het jaar, dat voorafgaat aan het verval van het uitsluitend recht op de tekening of het model, worden afgelegd op de wijze en tegen betaling van bij uitvoeringsreglement

bepaalde rechten. In geval van nietigverklaring van dit recht dient de verklaring te worden afgelegd binnen drie maanden, volgende op de datum waarop de rechterlijke beslissing, waarbij de nietigheid wordt vastgesteld, in kracht van gewijsde is gegaan.

2. De verklaring wordt ingeschreven en de inschrijving gepubliceerd.

HOOFDSTUK III

Overgangsbepalingen

Artikel 25

Onder voorbehoud van het in artikel 26 bepaalde, blijven tekeningen of modellen, die vóór het in werking treden van deze wet in één der Beneluxlanden, op welke wijze dan ook krachtens de nationale wetgeving werden beschermd, deze bescherming ook verder in dat land genieten.

Artikel 26

De vóór het in werking treden van deze wet in België verrichte depots van tekeningen of modellen van nijverheid, hebben geen werking meer met ingang van de datum van deze inwerkingtreding, indien bij het verstrijken van een termijn van een jaar, te rekenen vanaf die datum, geen bevestigend depot werd verricht bij de Belgische Dienst voor de industriële eigendom.

Deze bevestigende depots zijn vrij van betaling van rechten.

Artikel 27

Wanneer het uitsluitend recht op een tekening of model, dat krachtens de artikelen 25 en 26 in stand is gehouden, aan verschillende houders in twee of drie Beneluxlanden toebehoort, kan de houder van bedoeld recht in één van deze landen zich niet verzetten tegen de invoer van voortbrengselen, waarin bedoelde tekening of model is belichaamd en die uit een ander Beneluxland afkomstig zijn, noch schadevergoeding eisen voor deze invoer, wanneer het voortbrengsel in dat andere land door de houder van het recht op de tekening of het model,

of met zijn goedkeuring, is vervaardigd of in het verkeer gebracht en wanneer tussen beide houders ten aanzien van de exploitatie van het betrokken voortbrengsel een band van economische aard bestaat.

HOOFDSTUK IV

Algemene bepalingen

Artikel 28

Deze wet verstaat onder « Beneluxgebied » het gezamenlijke gebied van het Koninkrijk België, het Groothertogdom Luxemburg en het Koninkrijk der Nederlanden in Europa.

Artikel 29

1. Behoudens uitdrukkelijk afwijkende overeenkomst wordt de territoriale bevoegdheid van de rechter inzake tekeningen of modellen bepaald door de woonplaats van de gedaagde of door de plaats, waar de in geding zijnde verbintenis is ontstaan, is uitgevoerd of moet worden uitgevoerd.

De plaats waar een tekening of model is gedeponeerd of ingeschreven kan in geen geval op zichzelf grondslag zijn voor het bepalen van de bevoegdheid.

Indien de hierboven gegeven regelen niet toereikend zijn ter bepaling van de territoriale bevoegdheid, kan de eiser de zaak bij de rechter van zijn woon- of verblijfplaats of, indien hij geen woon- of verblijfplaats binnen het Beneluxgebied heeft, naar keuze bij de rechter te Brussel, te 's-Gravenhage of te Luxemburg aanhangig maken.

2. De rechters passen de in dit artikel, onder 1) gegeven regelen ambtshalve toe en stellen hun bevoegdheid uitdrukkelijk vast.

3. De rechter, voor wie de in dit artikel, onder 1) bedoelde hoofdvordering aanhangig is, neemt kennis van eisen in vrijwaring, van eisen tot voeging en tussenkomst en van incidentele eisen, alsmede van eisen in reconventie, tenzij hij onbevoegd is ten aanzien van het onderwerp van het geschil.

4. De rechters van één der drie landen verwijzen op vordering van één der partijen de geschillen, waarmede men

zich tot hen heeft gewend, naar die van één der twee andere landen, wanneer deze geschillen daar reeds aanhangig zijn of wanneer zij verknocht zijn aan andere, aan het oordeel van deze rechters onderworpen geschillen. De verwijzing kan slechts worden gevorderd, wanneer de zaken in eerste aanleg aanhangig zijn. Zij geschiedt naar de rechter, bij wie de zaak het eerst bij een inleidend stuk aanhangig is gemaakt, tenzij een andere rechter terzake een eerdere uitspraak heeft gegeven, die niet louter een maatregel van orde is ; in het eerste geval geschiedt de verwijzing naar de andere rechter.

Artikel 30

1. De bepalingen van deze wet doen geen afbreuk aan de toepassing van het Verdrag van Parijs en van de Overeenkomst van 's-Gravenhage.
2. Onderdanen van Beneluxlanden alsmede onderdanen van landen, welke geen deel uitmaken van de door het Verdrag van Parijs opgerichte Unie, die binnen het Beneluxgebied woonplaats hebben of aldaar een daadwerkelijke en wezenlijke nijverheids- of handelsonderneming hebben, kunnen ingevolge deze wet, voor dit gehele gebied, de toepassing te hunnen voordele inroepen van de bepalingen van het voornoemde Verdrag en van de Overeenkomst van 's-Gravenhage.

Memorie van Toelichting bij het Benelux-Verdrag en de Eenvormige wet inzake Tekeningen of Modellen

Algemeen

Te Brussel werd op 19 maart 1962 het Benelux-Verdrag betreffende de eenvormige wet inzake de warenmerken ondertekend. Ook op het gebied van tekeningen of modellen werd het nuttig geacht over te gaan tot het in overeenstemming brengen van de wetgevingen. Immers de bescherming van tekeningen of modellen wordt over het algemeen eveneens verwezenlijkt door het verlenen van uitsluitende rechten. In de inleiding van de Toelichting tot genoemd Verdrag wordt opgemerkt dat het toekennen van dergelijke rechten op nationale basis een belemmering kan vormen voor het vrije goederenverkeer tussen de Benelux-Staten. Daarin zijn tevens de redenen besproken welke geleid hebben tot de invoering van een eenvormige wet. Daar deze redenen geheel dezelfde zijn voor de tekeningen of modellen moge hiernaar worden verwezen.

Wel dienen hier enkele vraagstukken te worden besproken welke voortspuiten uit bepaalde eigenaardigheden van de tekeningen of modellenbescherming en de wijze waarop deze tot dusverre in de drie Staten werd verwezenlijkt. Van deze Staten bezit slechts België thans een bescherming van tekeningen of modellen, die geregeld is bij een speciale wet (Koninklijk Besluit nr 91 van 29 januari 1935). In Luxemburg en Nederland bestaat er in dit opzicht slechts bescherming voor de voorwerpen welke als werken van op nijverheid toegepaste kunst worden beschouwd en waarvan de namaak een onrechtmatige daad oplevert.

De uitdrukking «tekeningen of modellen» heeft betrekking op het uiterlijk van een voortbrengsel dat een gebruiksfunctie heeft. Een nadere verklaring hiervan wordt gegeven in de algemene opmerkingen betreffende de eenvormige wet.

De bescherming van tekeningen of modellen (in het vervolg kortheidshalve «modellenbescherming» te noemen) beoogt gedurende een bepaalde tijd de namaak van de door de industriëlen en ambachtslieden gekozen modellen te verhinderen. Evenals de merkenbescherming is zij derhalve een specifieke, wettelijk geregelde, vorm van bescherming.

Men zou derhalve de vraag kunnen stellen of niet volstaan kan worden de bescherming van de modellen door het gemene recht te verwezenlijken en het aan de rechter over te laten in ieder bijzonder geval van nabootsing te beoordelen of een onrechtmatige

daad aanwezig is. Dit heeft evenwel bezwaren : enerzijds staat dan niet vóór de beslissing van de rechter vast, wat al dan niet geoorloofd is, maar moet dit in ieder bijzonder geval door hem worden vastgesteld en anderzijds kan in die gevallen waarin een nabootsing onrechtmatig wordt geoordeeld, de daaruit voortvloeiende bescherming onbepaald lang voortduren. Het is echter geenszins gewenst, dat op dit gebied monopolies van onbeperkte duur zouden bestaan. Daardoor zou er een zekere verstarring ontstaan. De in het ontwerp van wet gekozen langste tijdsduur voor het uitsluitend recht, te weten vijftien jaren, is het resultaat van afweging tussen de eigen belangen van de houder van het recht en de eisen van de vrije mededinging.

Voorts moet rekening worden gehouden met het feit dat het model in sommige gevallen een werk van op nijverheid toegepaste kunst kan zijn. Is dit het geval dan zal het model tevens door de auteurswet worden beschermd. Men heeft dan te maken met cumulatie van industriële en artistieke eigendom.

Naar aanleiding hiervan kan men de vraag stellen of men niet, gelijk dit in België bij het Koninklijk Besluit nr 91 van 29 januari 1935 is geschied, alle modellen — daaronder begrepen de niet artistieke modellen — door middel van de auteurswet zou kunnen beschermen.

Dit zou inderdaad een oplossing kunnen zijn, ware het niet dat hieraan nadelen zijn verbonden ; ten eerste is de beschermingsduur, welke de auteurswet verleent, bijzonder lang — voor natuurlijke personen tot 50 jaren na hun dood — en ten tweede behoeven auteursrechten niet te worden ingeschreven, zodat het publiek niet op eenvoudige wijze kennis kan nemen van de beschermde vormen. Teneinde deze bezwaren op te heffen wenst men in België een ander stelsel van bescherming dan dat welk het genoemde Koninklijk Besluit toekent. Terwijl men aldaar van oordeel is dat de thans geldende bescherming te veel omvattend is, is men in Luxemburg en Nederland, waar slechts de werken van op nijverheid toegepaste kunst wettelijk beschermd worden, van mening dat het gebied van de voor de bescherming in aanmerking komende voortbrengselen te beperkt is.

Aldus heeft men de voorkeur gegeven aan de in het ontwerp neergelegde regeling, welke voorziet in een bijzondere bescherming van de modellen, ongeacht of zij al dan niet werken van op nijverheid toegepaste kunst zijn.

Hiermede wordt voor de gezamenlijke Beneluxlanden dezelfde weg ingeslagen als die welke in een aantal andere landen reeds lang wordt gevolgd, waar dit stelsel internationaal wordt beheerst door het Verdrag van Parijs tot bescherming van de industriële eigendom.

Op dit ogenblik zijn België en Nederland partij bij de Overeenkomst van 's-Gravenhage van 6 november 1925 betreffende het internationaal depot van tekeningen of modellen van nijverheid,

herzien te Londen op 2 juni 1934, terwijl Luxemburg bij deze overeenkomst geen partij is.

Deze overeenkomst heeft nooit toepassing kunnen vinden in Nederland bij gebreke aan een speciale nationale wetgeving.

Overigens heeft de tekst van Londen nooit volledige voldoening gegeven aan de Beneluxlanden wegens de onvoldoende publikatie van de gedeponeerde modellen en wegens de mogelijkheid van een geheim depot van te lange duur.

Deze nadelen zijn opgeheven in de tekst als herzien te 's-Gravenhage op 28 november 1960, welke ondertekend is door de drie Beneluxlanden, maar nog niet in werking is getreden.

Het huidige ontwerp van Verdrag en eenvormige wet gaat er van uit, dat de Overeenkomst van 's-Gravenhage in de Londense tekst van 1934 door België en Nederland werd opgezegd, maar dat de Overeenkomst in de tekst van 's-Gravenhage van 1960 in werking is getreden in de drie Beneluxlanden.

In geval de Overeenkomst van 's-Gravenhage in de tekst van 1960 op grond van het bepaalde in artikel 26 niet in werking zou treden vóór deze eenvormige wet, zou de goedkeuringswet van dit Verdrag en eenvormige wet moeten bepalen dat de artikelen, die betrekking hebben op het internationaal depot, eerst in werking treden op hetzelfde tijdstip als de tekst van 1960.

Aangezien men de mogelijkheid tot modellenbescherming heeft geopend voor het uiterlijk van een voortbrengsel ongeacht of dit al dan niet kunstzinnig is, heeft men uiteraard rekening moeten houden met de mogelijkheid van cumulatie van modellen- en auteursrechtbescherming. Het werd niet wenselijk geoordeeld bij een wet op de modellen belangrijke wijzigingen aan te brengen in het bestaande auteursrecht. Daarom heeft men naast de bescherming krachtens deze wet de bescherming krachtens de nationale en internationale wetgeving op het auteursrecht gehandhaaft evenwel slechts voor de modellen welke een duidelijk kunstzinnig karakter vertonen (art. 21 en volgende). Voor deze laatste gelden de hierboven genoemde bezwaren in veel mindere mate; de aan een kunstzinnig ontwerp ten grondslag liggende prestatie motiveert een langere beschermingsduur, terwijl een voorwerp van kunst zich als zodanig en dientengevolge als object van auteursrechtbescherming laat herkennen, zodat inschrijving minder nodig is. Evenwel bepaalt de wet, teneinde verschillende uitlegging betreffende het kunstzinnig karakter van een voortbrengsel te vermijden, dat slechts modellen die een duidelijk kunstzinnig karakter vertonen door de auteurswet worden beschermd.

Met dit criterium is niet alleen de rechter, maar ook het publiek gebaat. Voor verdere gegevens moge hier naar de toelichting op het tweede hoofdstuk van de eenvormige wet worden verwezen.

De eenvormige wet stelt als voorwaarde voor de bescherming van een model de eis, dat dit nieuw moet zijn (artikel 4). Echter

heeft men om technische en financiële redenen van de mogelijkheid van een nieuwhoedsonderzoek moeten afzien. In geen van de drie landen beschikt men op dit ogenblik over het voor dit onderzoek benodigde documentatiemateriaal. Dit documentatiemateriaal zou niet slechts alle gedeponeerde modellen moeten bevatten, maar eveneens alle niet gedeponeerde modellen die op een bepaald tijdstip kunnen worden beschouwd een feitelijke bekendheid te genieten in de belanghebbende kringen. Het samenstellen van een zodanig documentatiemateriaal zou zeer kostbaar en tijdrovend zijn en bovendien is het twijfelachtig of de voor de redelijke betrouwbaarheid van het onderzoek benodigde volledigheid kan worden bereikt.

Het overgangsrecht is in het ontwerp van wet anders geregeld dan in de eenvormige wet inzake de warenmerken. De drie Beneluxlanden bezitten thans geheel verschillende wetgevingen. Door de omstandigheid dat slechts België een bescherming van modellen kent door een speciale wetgeving, volgens welke het recht op een tekening of model verkregen wordt door het ontwerpen alleen, is het aantal beschermde modellen aldaar veel groter dan in Luxemburg en Nederland. Dit is de reden, dat de op nationaal plan verkregen rechten op modellen zich niet over het gebied der andere staten uitbreiden, in tegenstelling tot het voor de merken aanvaarde stelsel. Slechts de na het in werking treden van de eenvormige wet gedeponeerde modellen zullen in het gehele Beneluxgebied bescherming kunnen genieten. Hoewel tengevolge van deze maatregel de eenvormigheid van de van kracht zijnde rechten pas na langere tijd verwezenlijkt zal worden, levert dit in de praktijk geen groot bezwaar op, vermits de modellen in sterke mate door de steeds wisselende smaak van het publiek worden bepaald en diengevolge de modellen welke geen duidelijk kunstzinnig karakter vertonen dikwijls slechts een betrekkelijk kortstondig bestaan hebben.

Aldus zal ondanks de lange duur van het auteursrecht, de eenvormigheid na een periode van 10 tot 15 jaren praktisch wel verwezenlijkt zijn.

Een ander verschil met het overgangsrecht betreffende de merken bestaat in het ontbreken van de verplichting tot het verrichten van formaliteiten voor het instandhouden van de verkregen rechten als zodanig. Een dergelijke verplichting zou met de wettelijke bepalingen betreffende het auteursrecht niet in overeenstemming zijn.

A. VERDRAG

De tekst van het eigenlijke Verdrag inzake tekeningen of modellen is vrijwel gelijk aan die van het Verdrag inzake de warenmerken. Beide verdragen hebben betrekking op de invoering

van een eenvormige wet op het gebied van de industriële eigendom, waarin de bescherming door toekenning van uitsluitende rechten wordt verleend, en op het instellen van een gemeenschappelijke dienst.

Voor de toelichting op dit verdrag moge dan ook verwezen worden naar de op het Verdrag inzake de warenmerken gegeven toelichting. Slechts op de navolgende afwijkingen moge hier de aandacht worden gevestigd.

Artikel 6

Dit artikel stemt overeen met artikel 6 van het Benelux-Verdrag inzake de warenmerken behoudens de vermelding van de opbrengsten, voortvloeiend uit het onderzoek naar eerdere inschrijvingen.

Artikel 7

Volgens de bepalingen van artikel 4 van het Verdrag van 's-Gravenhage betreffende het internationaal depot van tekeningen of modellen van nijverheid van 6 november 1925, laatstelijk herzien op 28 november 1960, kan het internationaal depot door bemiddeling van de nationale diensten worden verricht, indien de nationale wet dit toestaat. Het werd niet nuttig geacht deze mogelijkheid in het ontwerp van eenvormige wet op te nemen. Derhalve ontbreekt in dit verdrag het in het derde lid van artikel 7 van het merkenverdrag bepaalde.

Artikel 13

Het ontbreken van nieuwheidsonderzoek vergemakkelijkt in aanzienlijke mate de administratieve voorbereiding van de invoering van de eenvormige wet. Derhalve kan de wet 12 maanden na het in werking treden van het Verdrag aanvangen te werken.

B. EENVORMIGE WET

I. ALGEMEEN

1. Indeling van de wet.

Het ontwerp van eenvormige wet inzake de tekeningen of modellen is verdeeld in vier hoofdstukken.

Het eerste hoofdstuk heeft betrekking op alle tekeningen of modellen die voldoen aan de in artikel 1 gegeven definitie.

Het tweede hoofdstuk bevat bepalingen betreffende tekeningen of modellen die een uitgesproken kunstzinnig karakter bezitten, waardoor zij reeds de bescherming van de auteurswet bezitten en welke overeenkomstig deze wet worden gedeponeerd en aldus een dubbele bescherming verkrijgen.

Het derde hoofdstuk heeft betrekking op de verkregen rechten en de overgangsbepalingen.

Het vierde hoofdstuk bevat de bepalingen betreffende de bevoegdheid van de rechterlijke instanties inzake tekeningen of modellen en enkele algemene bepalingen.

2. Voorwerp van bescherming.

De wet beoogt de bescherming van het uiterlijk van een voortbrengsel. De ook in de internationale verdragen gebezigde term : « tekeningen of modellen van nijverheid » kan aanleiding geven tot verwarring, vooral wat betreft het woord « tekeningen ».

De woordenboeken geven verschillende definities van het woord « tekening », onder andere : a) een afbeelding met behulp van een potlood, pen of penseel ; b) het patroon van een weefsel, stof of behangspapier, enz.

Het is in laatstgenoemde zin, dat het woord « tekening » in het ontwerp wordt gebezigd. Immers tekeningen die niets anders zijn dan afbeeldingen worden door deze wet niet beschermd, doch slechts het nieuwe uiterlijk van gebruiksvoorwerpen. De op weefsels en stoffen aangebrachte patronen dragen bij tot het bepalen van hun uiterlijk ; men zou derhalve in verband met deze tekeningen kunnen spreken over vormen in twee dimensies, terwijl de modellen zelf een vorm bepalen in drie dimensies. Dit sluit evenwel niet uit dat ook de combinatie van beide kan worden beschermd, b.v. van tekeningen (dat wil zeggen ornamenten) voorziene voorwerpen in drie dimensies, waarvan het uiterlijk zowel door de vorm als door het ornament wordt bepaald.

Aangezien evenwel de louter ornamentale voorwerpen zoals litho's, etsen en beeldhouwwerken, traditioneel niet tot de modellen worden gerekend en door de auteurswet worden beschermd, is de beperking ingevoerd, dat slechts voortbrengselen met een gebruiksfunctie worden beschermd. Deze beperking sluit echter geenszins van bescherming uit de ornamentale of van ornament voorziene gebruiksvoorwerpen (zoals b.v. met een schildering versierde dozen of van een beeld voorziene presse-papier).

De bescherming beperkt zich tot het uiterlijk van gebruiksvoorwerpen. Hieruit volgt, dat slechts het uiterlijk van een bepaald voortbrengsel voor bescherming in aanmerking komt. Met andere woorden, het depot van een siermotief, waarvan niet duidelijk blijkt op welk voortbrengsel het is aangebracht, is nietig.

Deze omschrijving omvat zówel de voorwerpen welke door de industrie in engere zin, dus voornamelijk machinaal, worden vervaardigd als die welke door het ambacht, dus hoofdzakelijk met de hand, worden vervaardigd. Het is niet van belang voor deze wet of een voortbrengsel in één enkel exemplaar is vervaardigd dan wel in groten getale. (In verband met het feit, dat de woorden «industrie» en «nijverheid» ruim en eng kunnen worden geïnterpreteerd, worden zij niet in de wettekst gebruikt).

Het zal zonder meer duidelijk zijn, dat van bescherming uitgesloten is de vorm welke voor het bereiken van een technisch doel noodzakelijk is, vermits anders een monopolie geschapen zou worden voor een technische eigenschap van de betreffende voorwerpen; deze vorm van bescherming is voorbehouden aan de octrooiwet.

3. *Feit dat het modelrecht doet ontstaan.*

Volgens de Belgische wetgeving (Koninklijk Besluit nr 91 van 29 januari 1935) ontstaat de modellenbescherming waarop de auteurswet van toepassing is, door het enkele feit van het ontwerpen van het model. Weliswaar kan volgens deze wetgeving een tekening of model van nijverheid ook gedeponeerd worden, doch dit depot is voor het ontstaan van de bescherming niet noodzakelijk. In Luxemburg en Nederland, waar slechts werken van op nijverheid toegepaste kunst beschermd worden, ontstaat het uitsluitend recht op daartoe te rekenen modellen, gelijk ieder auteursrecht, eveneens door het ontwerpen. Derhalve kan men in de drie landen alle bestaande uitsluitende rechten slechts uit de praktijk van het dagelijks leven leren kennen. Moge dit voor duidelijk kunstzinnige modellen geen overwegend bezwaar zijn, voor het merendeel der modellen, die in het algemeen dit karakter missen, is dit een zeer ernstig bezwaar.

Het publiek heeft daarom recht zich er van op de hoogte te kunnen stellen welke modellen volgens de eenvormige wet beschermd zijn.

Dit kan slechts verwezenlijkt worden wanneer er een register bestaat waarin al deze modellen zijn vermeld. Een register kan echter slechts tot stand komen, wanneer alle modellen, waarvoor aanspraak op bescherming wordt gemaakt op grond van deze wet, bij de overheid worden aangemeld. Deze overwegingen hebben er toe geleid het uitsluitend recht op een model evenals dat op een warenmerk afhankelijk te maken van een depot.

In de praktijk zullen er twee registers bestaan: een register, dat de Benelux-depots bevat en het register van de internationale depots dat ingevolge het verdrag van 's-Gravenhage van 28 november 1960 gehouden wordt. Het uitsluitend recht ontstaat, indien aan de bepalingen van de eenvormige wet inzake rechtsgeldigheid van de tekening of model is voldaan door het in één van de beide registers ingeschreven, eerst gedeponeerd model.

4. Openbaarheid van de ingeschreven modellen.

Het enkele bestaan van een register is niet voldoende om het publiek op de hoogte te stellen van de bestaande uitsluitende rechten. Teneinde een zo ruim mogelijke openbaarheid aan de gedeponeerde modellen te geven dienen deze te worden gepubliceerd.

Het Benelux-Bureau zal een afbeelding publiceren van het voortbrengsel waarin het model is belichaamd. Aldus zal iedereen op eenvoudige en goedkope wijze kennis kunnen nemen van het bestaan en de duur van de ingeroepen bescherming.

In het algemeen zal de publikatie zo spoedig mogelijk na de inschrijving plaatsvinden. Echter zal opschorting van de publikatie mogelijk zijn op verzoek van de houder voor een periode van ten hoogste één jaar, te rekenen vanaf de datum van het depot.

De huidige Belgische wetgeving bepaalt, dat alle depots van tekeningen en modellen van nijverheid onder verzegelde omslag geschieden; dit geheime karakter van de depots is in beginsel onbepékt. Slechts de rechter kan in geval van een geschil dat bij hem aanhangig is, opening van de omslag bevelen.

Dit systeem krachtens hetwelke het depot onbepékt geheim is, levert nadeel op voor derden, die zich op de hoogte wensen te stellen. Het komt soms voor, dat een industrieel door een concurrent wordt bedreigd met een inbreukactie wegens namaak van een gedeponeerd model. Evenwel kan de beweerde inbreukmaker onmogelijk de identiteit van zijn model met die van het gedeponeerde vergelijken.

De omslag kan slechts worden geopend wanneer de vordering is ingesteld.

Op grond van deze ernstige rechtsonzekerheid werd geoordeeld, dat in beginsel het geheim depot niet past in het stelsel van de envormige wet.

Echter zijn er ook argumenten ten gunste van een periode van geheimhouding, zij het dan ook een vrij korte, naar voren gebracht. Bepaalde industrieën vrezen namelijk, dat de onmiddellijke publikatie van hun modellen vooraleer deze modellen op de markt worden gebracht in zeker opzicht de namaak vergemakkelijkt. Deze vrees is vooral in de kringen van de mode in het algemeen, en meer in het bijzonder in die van de « haute couture » naar voren gebracht. Daarom voorziet het ontwerp in de mogelijkheid van opschorting van de publikatie op verzoek van de deposant. De duur van de opschorting is één jaar, te rekenen vanaf het depot, maar indien het recht van voorrang wordt ingeroepen aan het einde van de daartoe gestelde termijn, zal de duur van de opschorting in feite slechts zes maanden bedragen, aangezien in dit geval de termijn van een jaar zal beginnen te lopen vanaf de datum van het depot, waarop het ingeroepen recht van voorrang berust.

Aan het beginsel van de publikatie van de modellen hecht het ontwerp een zo grote waarde, dat de inbreukmakende handelingen, die plaats gevonden hebben in het tijdperk gelegen tussen het depot en de publikatie daarvan, geen grond geven tot schadevergoeding, behalve indien de inbreukmaker heeft gehandeld terwijl hij wist, dat er een depot verricht was.

Een andere toepassing van het beginsel volgens hetwelk het register een volledig overzicht moet geven van al hetgeen beschermd is door de eenvormige wet, bestaat in de verplichting van de houder van een model, dat een uitgesproken kunstzinnig karakter bezit en waarvoor een depot overeenkomstig de eenvormige wet is verricht, om na verval of nietigverklaring van het betreffende modelrecht, een speciale verklaring af te leggen, teneinde het voordeel van de bescherming door middel van de auteurswet te kunnen behouden.

5. Verhouding tot het auteursrecht.

De wet beschermt het uiterlijk van voortbrengselen met een gebruiksfunctie, die derhalve niet louter decoratief zijn. Of dit uiterlijk al dan niet het resultaat is van een kunstzinnige schepping, is geen criterium voor de bescherming op grond van deze wet; zowel kunstzinnige als niet kunstzinnige modellen kunnen worden beschermd.

De auteurswetten beschermen naast vele andere scheppingen ook de op nijverheid toegepaste kunst. Voorzover dus kunst wordt toegepast op voortbrengselen met een gebruiksfunctie als bedoeld in artikel 1, bestaat de mogelijkheid van een dubbele bescherming. Volgens de auteurswetten ontstaat de ene bescherming door het enkele feit van het ontwerpen, dus zonder verder toedoen van de kunstenaar, terwijl de andere volgens de eenvormige wet eerst door het depot van het model ontstaat.

De dubbele bescherming is op zodanige wijze geregeld, dat de mogelijkheid wordt geopend tot het verkrijgen van een bijzonder doeltreffende bescherming, doch van betrekkelijk korte duur voor alle nieuwe modellen zonder dat daarbij evenwel afbreuk gedaan wordt aan de auteursrechtelijke bescherming van kunstzinnige modellen. Het is echter vereist dat het publiek door middel van de gepubliceerde depots kennis kan nemen van de beschermde modellen.

De ontwerper van een kunstzinnig model, die geen prijs stelt op de bescherming van deze wet, kan zonder enige beperking de bescherming inroepen die de auteurswetten hem toekennen. Deze laatste bescherming komt eerst vast te staan wanneer de rechter heeft beslist dat het model inderdaad kunstzinnig is. Vaak zal de belanghebbende daarenboven ook de bescherming van deze wet willen genieten; het gedeponeerde model moet slechts aan de eisen van deze wet voldoen, waartoe de eis van kunstzinnig karakter niet behoort, doch ook dan nog kan hij zich op de in de drie

landen bestaande auteursrechtelijke bescherming beroepen. Nochtans zal hij, die de dubbele bescherming wil genieten, zich naar de beginselen van het modellenrecht dienen te schikken.

Zoals hoger reeds werd opgemerkt is een van de belangrijkste beginselen van de eenvormige wet de publikatie van de gedeponeerde modellen. Indien een gedeponeerd model tevens auteursrechtelijke bescherming geniet, zou het publiek uit het register niets anders kunnen afleiden dan de datum waarop de bescherming volgens deze wet eindigt. Teneinde te voorkomen, dat het publiek misleid wordt ten aanzien van de datum waarop het model in het openbaar domein valt, is aan de deposant, die na afloop van de bescherming op grond van deze wet zich nog op de veel langer durende auteursrechtelijke bescherming wil beroepen de verplichting opgelegd daarvan in het modellenregister aantekening te doen maken.

Verzuimt hij dit te doen, dan eindigt met de bescherming ingevolge deze wet ook de uit de auteurswet voortvloeiende bescherming voor wat betreft het model; dat wil zeggen dat in de gevallen, waarin het auteursrecht ruimer is dan de enkele modellenbescherming, dat recht slechts vervalt voor zover betreft de toepassing in dat model. Een voorbeeld hiervan is een kunstzinnig model dat bestaat uit een met een schildering versierde schaal. Wordt na afloop van de modellenbescherming de verklaring niet ingeschreven, dan mag de schaal met de schildering vrijelijk nageemaakt worden, doch de schildering als zodanig, los gedacht van de schaal of aangebracht op andere voorwerpen, blijft de auteursrechtelijke bescherming genieten.

In de inleiding is reeds vermeld dat in België alle tekeningen of modellen bescherming volgens de auteurswet genieten, zelfs degene die geen kunstzinnig karakter vertonen, terwijl in Luxemburg en Nederland slechts werken van op nijverheid toegepaste kunst worden beschermd, dat wil in dit geval dus zeggen kunstzinnige modellen. Aangezien het niet gewenst is, dat na het in werking treden van deze wet modellen, welke niet uitgesproken kunstzinnig zijn, in België door de auteurswet worden beschermd, en niet in de beide andere landen, is op dit punt ook het auteursrecht gelijkluidend gemaakt door de uitdrukkelijke bepaling, dat modellen welke geen duidelijk kunstzinnig karakter vertonen van bescherming door de auteurswet zijn uitgesloten.

Deze bepaling is in overeenstemming met de grondbeginselen van het auteursrecht dat beoogt kunstwerken te beschermen, en dat dan ook behoort tot wat men noemt « de artistieke eigendom ». Het modellenrecht beschermt daarentegen het uiterlijk van een voortbrengsel, ongeacht of dit al dan niet een kunstwerk is. Dit recht wordt gerangschikt onder de industriële eigendom.

De dubbele bescherming noodzaakt tot het opnemen van zekere bepalingen (art. 22 en 23), die verhinderen dat de uitsluitende rechten op grond van deze wet en van de auteurswetten in ver-

schillende handen zouden zijn. Een dergelijke toestand zou immers tot allerlei ongewenste complicaties kunnen leiden.

6. *Verhouding tot de wettelijke bepalingen inzake de bestrijding van de oneerlijke mededinging.*

De vraag kan worden gesteld of een vordering kan worden ingesteld op grond van de wettelijke bepalingen inzake de bestrijding van oneerlijke mededinging, die in het gemene recht of in een bijzondere wet voorkomen, wanneer een derde handelingen verricht, bedoeld in artikel 14, onder 1), ten opzichte van een voortbrengsel waarvan het uiterlijk door het model wordt bepaald en wanneer dit model niet is gedeponeerd.

Een bevestigend antwoord op deze vraag zou tot een systeem leiden, dat weinig aan te bevelen is. Het doel van het ontwerp is voor de modellen een afdoende bescherming te verzekeren en tevens een zo volledig mogelijke documentatie te verschaffen, waardoor idereen zich kan overtuigen, dat een model bescherming geniet. Deze laatste doelstelling zou geenszins worden bereikt, indien het mogelijk was gebruik te maken van de bepalingen inzake de bestrijding van de oneerlijke mededinging, in afwezigheid van de bescherming op grond van deze wet, omdat deze bescherming niet werd gevraagd danwel omdat deze is verstreken.

Anderzijds kan men zich afvragen of de houder van een gedeponeerd model een vordering kan instellen naar keuze op grond van huidige wet of op grond van de bepalingen betreffende de bestrijding van de oneerlijke mededinging. Het antwoord op deze vraag is eveneens ontkennend. Zodra er een bijzondere wet bestaat, doet de noodzakelijkheid van een bescherming — die verondersteld wordt minder doeltreffend te zijn — door de wetgeving op de oneerlijke mededinging zich niet meer gevoelen. Deze bescherming zou trouwens in velerlei opzicht naast de bijzondere wet overbodig zijn. Verder heeft de jurisprudentie over het algemeen aangenomen, dat het bestaan van een bijzondere wet het invoeren van het gemene recht voor dezelfde feiten uitsluit. Een vordering op grond van oneerlijke mededinging zal dus niet-ontvankelijk moeten worden verklaard, indien blijkt, dat het noodzakelijk is, alvorens een uitspraak te doen, te onderzoeken of het model wordt beschermd of voor bescherming in aanmerking komt.

De derde vraag is of een vordering kan worden ingesteld op grond van de bepalingen inzake de bestrijding van de oneerlijke mededinging, wanneer derden, met betrekking tot een model — al dan niet beschermd door deze wet — handelingen hebben verricht, die niet in artikel 14 onder 1) worden opgesomd, maar die niettemin als handelingen van oneerlijke mededinging moeten worden beschouwd. Het antwoord op deze vraag is bevestigend.

Het doel van het ontwerp is niet de bescherming, die voortvloeit uit de wetgevingen op de oneerlijke mededinging, te ver-

minderen. Men zou bijvoorbeeld kunnen denken aan de gevallen, waarin op al dan niet als model beschermde voortbrengselen van een concurrent afbrekende kritiek wordt uitgeoefend.

Tenslotte, wanneer het gaat om namaak, zelfs slaafse namaak, van een model in de zin van artikel 1, is het niet toegestaan het gemene recht in te roepen, afgezien van het feit of er een depot is geweest.

II. ARTIKELSGEWIJZE OPMERKINGEN

HOOFDSTUK I

Tekeningen of modellen (artikelen 1-20)

Artikel 1

In artikel 1 wordt een definitie gegeven van hetgeen in deze wet moet worden verstaan onder tekening of model.

Het werd minder gewenst geoordeeld de in de bestaande Belgische wetgeving gebezigde termen «tekeningen en modellen van nijverheid» te gebruiken; de term «nijverheid» zou immers in restrictieve zin kunnen worden geïnterpreteerd alsof de wet slechts van toepassing zou zijn op de industriële produktie. Deze interpretatie, die ambachtelijke scheppingen zou uitsluiten, is niet gewenst.

Het is nuttiger er in dit verband aan te herinneren, dat deze wet er op gericht is de industriële en de ambachtsschieden, die ernaar streven grotere aandacht te besteden aan de vorm van de door hen vervaardigde gebruiksvoorwerpen, te steunen.

In principe kan het uiterlijk van ieder voortbrengsel dat een gebruiksfunctie heeft voor bescherming in aanmerking komen. De rechter heeft te dier zake een ruime vrijheid van beoordeling.

Als voorwaarde wordt echter steeds gesteld, dat het gaat om het uiterlijk van een voortbrengsel, dat wil zeggen iets materieels. De wet is derhalve niet van toepassing op ontwerpen van ornamenten, die zonder meer toegepast kunnen worden op verschillende categorieën van voortbrengselen, tenzij de voortbrengselen waarop zij aangebracht zijn worden vermeld.

Het voortbrengsel waarvan het uiterlijk door het model wordt bepaald moet een gebruiksfunctie hebben. Het begrip gebruiksfunctie vormt een der grondbeginselen voor de toepassing van de wet. Het is niet de bedoeling van de wet een speciale bescherming in het leven te roepen voor voortbrengselen met een uitsluitend decoratieve functie. Deze voorwerpen kunnen kunstzinnig zijn of niet; zijn zij dit wel, dan genieten zij reeds bescherming krachtens de auteurswet. Zijn zij het niet, dan genieten zij geen enkele bescherming: het werd niet nodig geoordeeld uitsluitende rechten toe te kennen voor decoratieve voortbrengselen zonder artistieke waarde.

De aanwezigheid van enig praktisch nut is voldoende om een bepaald voortbrengsel tot de onder deze wet vallende voortbrengselen te doen behoren. Zo vallen bijvoorbeeld verpakkingen, behangselpapier en prentbriefkaarten wel onder de wet. Voorwerpen met een zuiver ornamentele functie, zoals beeldjes, schilder-

stukken en prenten genieten als zodanig geen bescherming krachtens deze wet.

Artikel 2

Wanneer bepaalde factoren die het uiterlijk van een voortbrengsel mede bepalen onmisbaar zijn voor het verkrijgen van een technisch effect, behoort de bescherming van deze factoren tot het domein van de octrooiwet. Bedoelde factoren zijn derhalve niet beschermd krachtens deze wet.

Het eerste lid van dit artikel sluit evenwel niet uit de bescherming van nuttige factoren, die onafhankelijk van hun technische waarde een esthetische waarde vertegenwoordigen. Deze technische waarde valt als zodanig echter niet onder de bescherming van deze wet.

Zo is het bijvoorbeeld mogelijk de nieuwe vorm van een schoen, verband houdende met een versterking van de hak, te doen beschermen; de bescherming krachtens deze wet strekt zich in dat geval uit tot de vorm van de schoen in zijn geheel, doch niet tot de versterking van de hak op zichzelf. Deze wijze van versterking kan eventueel het voorwerp van een octrooi uitmaken.

Indien evenwel de vorm van de hak uitsluitend het gevolg is van technische eisen, met andere woorden, indien de bijzondere vorm uitsluitend tot doel heeft de hak te versterken, valt deze vorm niet onder de bescherming van de wet.

Het is niet noodzakelijk dat deze technische factoren voor octrooiverlening in aanmerking komen. Zij worden van de wet uitgesloten zodra zij vereist zijn voor het verkrijgen van een bepaald technisch effect.

In het tweede lid van het artikel wordt bepaald, dat bepaalde categorieën voortbrengselen voor onbepaalde tijd of gedurende een bepaalde termijn aan de toepassing van de wet onttrokken kunnen worden. De in genoemd lid bedoelde modellen blijven onderworpen aan het gemene recht. Slechts indien onoverkomelijke moeilijkheden mochten rijzen bij het invoeren van de bepalingen van de wet in bepaalde bedrijfssectoren, zouden afwijkende maatregelen getroffen kunnen worden. De regeringen zullen derhalve bij uitvoeringsreglementering de vereiste uitzonderingen vaststellen. Deze afwijkingen dienen in de uitvoeringsreglementeringen te worden gemotiveerd op grond van de aard der modellen, de duur van hun economisch nut of andere omstandigheden.

Artikel 3

In dit artikel wordt het principe van het rechtscheppend karakter van het eerste depot vastgesteld. De wijze waarop het Benelux-depot wordt verricht, wordt beschreven in artikel 8; het inter-

nationaal depot geschiedt overeenkomstig de Overeenkomst van 's-Gravenhage, laatstelijk herzien te 's-Gravenhage op 28 november 1960.

Wanneer bij een depot een recht van voorrang wordt ingeroepen, vloeit uit artikel 4 van het Verdrag van Parijs voort, dat de rangorde en de nieuwhed van het depot moeten worden beoordeeld, niet rekening houdend met de datum van het depot, doch met de datum van het ingeroepen recht van voorrang.

Het tweede lid van dit artikel behelst een uitzondering op de in het eerste lid vastgelegde algemene regel. Indien namelijk het eerste depot niet wordt gevolgd door publikatie als bedoeld in artikel 9, onder 3), van deze wet of in artikel 6, onder 4), van de Overeenkomst van 's-Gravenhage (bijvoorbeeld indien het depot wordt ingetrokken) en een tweede depot heeft plaatsgevonden waarop wel publikatie is gevolgd, verkrijgt dit tweede depot de rang van eerste depot.

Deze bepalingen zijn er op gericht te voorkomen, dat een niet gepubliceerd depot wordt aangevoerd tegen een later verricht depot dat wel werd gepubliceerd. Dit neemt echter niet weg, dat het voortbrengsel dat het voorwerp vormde van dit niet gepubliceerde depot een bezwaar kan vormen uit het oogpunt van nieuwhed, indien het bekendheid genoot in de zin van artikel 4.

Artikel 4

Dit artikel bevat drie uitzonderingen op de algemene regel volgens welke het eerste depot het recht op het model doet ontstaan.

Het depot doet geen uitsluitend recht ontstaan indien :

- 1) Het uiterlijk van het voortbrengsel niet nieuw is. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen twee soorten feiten die de nieuwhed teniet doen.

a. Niet-nieuwhed wegens bekendheid.

Dit feit doet zich voor, wanneer een voortbrengsel dat hetzelfde uiterlijk vertoont als het gedeponeerde model of daarmee slechts ondergeschikte verschillen vertoont, in de belanghebbende kring van nijverheid of handel van het Beneluxgebied gedurende 50 jaren, voorafgaande aan de datum van het depot of aan de datum van voorrang, feitelijke bekendheid heeft genoten.

Hierbij moet in de eerste plaats worden opgemerkt, dat deze niet-nieuwhed zowel kan ontstaan door een voortbrengsel dat volkomen gelijk is aan het gedeponeerde model, als door een voortbrengsel dat een daarmee in hoofdzaak overeenstemmend uiterlijk vertoont, met andere woorden daarvan zo weinig verschilt, dat het publiek ze gemakkelijk met elkaar zou kunnen verwarren. Indien het criterium van de ondergeschikte verschillen niet opgenomen zou zijn, zou

het mogelijk geweest zijn uitsluitende rechten te verkrijgen door een uiterst geringe wijziging aan te brengen ten opzichte van een bestaand al dan niet beschermd model. Bij het uitleggen van het begrip «ondergeschikte verschillen» dient rekening gehouden te worden met de normen die gelden in de belanghebbende kringen van nijverheid of handel. In dit verband moet worden opgemerkt, dat in de leden a) en b) dezelfde termen worden gebezigd als in artikel 14, onder 1) waarin de inbreuk wordt geregeld. De rechter dient uit te maken of er al dan niet sprake is van feitelijke bekendheid.

Het simpele feit dat een voortbrengsel, of zelfs verscheidene exemplaren daarvan, verkocht zijn, leidt niet noodzakelijkerwijs tot feitelijke bekendheid van dit voortbrengsel. Deze dient in de belanghebbende kring van nijverheid of handel van het Beneluxgebied te bestaan. Hieronder wordt verstaan de beroepskring die zich met dezelfde tak van nijverheid of handel bezighoudt, bijvoorbeeld de glasindustrie of de glashandel, de meubelindustrie of de meubelhandel. Ook kan de bekendheid van een buiten het Beneluxgebied vervaardigd voortbrengsel, zelfs indien dit slechts in één exemplaar vervaardigd is, een bezwaar vormen uit het oogpunt van nieuwigheid, indien de bekendheid bestaat in de belanghebbende kring van het Beneluxgebied. Zo kan bijvoorbeeld een vaas, die aan een buitenlands Staatshoofd werd aangeboden en waarvan een afbeelding is gereproduceerd in publikaties die in de belanghebbende kring van de Benelux werden verbreid, een bezwaar vormen uit het oogpunt van nieuwigheid.

Tenslotte wordt onder a) een termijn gesteld van 50 jaren voorafgaande aan de datum van het depot of aan de datum van voorrang binnen welke de feiten die een bezwaar van niet-nieuwigheid vormen, moeten hebben plaatsgevonden, opdat modellen, die in een te ver verleden bekendheid genoten, niet als bezwaar van niet-nieuwigheid kunnen worden aangevoerd. Opgemerkt moet worden, dat de datum van het ontwerpen geen criterium vormt; indien een voortbrengsel bijvoorbeeld 60 jaren voor de datum van het depot werd ontworpen, kan dit voortbrengsel niettemin als bezwaar van niet-nieuwigheid gelden indien het in de aan dit depot voorafgaande 50 jaren bekendheid genoot.

b. *Niet-nieuwigheid op grond van een eerder depot.*

Ieder Benelux-depot of internationaal depot ontleent de nieuwigheid aan een later verricht depot, voor zover het eerste depot op enig tijdstip door publikatie is gevolgd. Het is dus niet noodzakelijk dat publikatie heeft plaatsgevonden vóór de datum van het latere depot. Het is name-

lijk mogelijk, dat publikatie werd opgeschort (zie artikel 9, onder 3), van de eenvormige wet en artikel 6, onder 4), van de Overeenkomst van 's-Gravenhage) of in het geheel nog niet heeft plaatsgevonden (indien de beide depots ongeveer gelijktijdig werden verricht).

De vóór de datum van het in werking treden van de eenvormige wet in België verrichte depots gelden slechts als bezwaar van niet-nieuwheid, indien zij het voorwerp uitmaken van een bevestigend depot gevolgd door publikatie.

- 2) Het model is in strijd met de goede zeden of de openbare orde van één der Beneluxlanden.

In de meeste gevallen zal de nietigverklaring van het Benelux-depot van een dergelijk model worden gevorderd door het openbaar ministerie overeenkomstig de in artikel 9 vastgelegde procedure. Deze procedure houdt tevens in, dat de publikatie van deze modellen opgeschort dient te worden totdat een beslissing door het openbaar ministerie of door de bevoegde rechter is genomen.

Aangezien de opvattingen omtrent de zedelijkheid en de openbare orde niet noodzakelijkerwijze in alle Beneluxlanden dezelfde zijn, is het enkele feit, dat het model in één Beneluxland onzedelijk of in strijd met de openbare orde is, voldoende om het depot nietig te doen zijn.

- 3) De kenmerkende eigenschappen van het model onvoldoende uit het depot blijken.

In artikel 8 worden de voorwaarden bepaald waaraan de depots moeten voldoen. Met het oog op de rechtszekerheid van derden wordt op straffe van nietigheid van het depot geëist, dat van het model bij het depot een duidelijke afbeelding wordt overgelegd. Het ligt echter niet op de weg van het Benelux-Bureau voor Tekeningen of Modellen na te gaan of het depot alle kenmerkende eigenschappen van het model duidelijk weergeeft. Dit onderzoek behoort tot de bevoegdheid van de rechter.

Artikel 5

Het kan voorkomen dat het depot wordt verricht door iemand, die niet de werkelijke ontwerper van het model is of die op grond van artikel 6 niet als zodanig wordt beschouwd, bijvoorbeeld een vertegenwoordiger die een depot verricht op eigen naam of een werknemer die een model deponeert dat hij zelf heeft ontworpen terwijl zijn werkgever recht heeft op het model. Ook kan het voorkomen dat een model wordt gedeponeerd dat aan de werkelijke ontwerper is onvreemd of dat de ontwerper op zijn eigen naam een model deponeert dat hij op bestelling heeft ontworpen.

In deze gevallen kan de ontwerper een vordering tot opeising of een vordering tot nietigverklaring instellen. In het algemeen zal de deposant te kwader trouw gehandeld hebben. Dit behoeft

echter niet altijd het geval te zijn ; een werknemer kan bijvoorbeeld in het onzekere verkeren over de vraag hoever de werking van zijn arbeidscontract zich uitstrekt. Deze onwetendheid kan echter geen grond zijn voor niet-ontvankelijkheid van de vordering.

De goede trouw van de deposant is dus irrelevant in die gevallen waarin krachtens artikel 5 opeising of nietigverklaring van het depot mogelijk is.

De termijn voor opeising is gesteld op 5 jaren te rekenen vanaf de datum van publikatie van het depot, zulks teneinde de periode van rechtsonzekerheid van derden, die er uiteraard belang bij hebben te weten wie de rechthebbende is, binnen redelijke perken te houden.

De eis tot nietigverklaring van het depot kan te allen tijde worden ingesteld, doch slechts door de ontwerper zelf of door degene die krachtens artikel 6 als zodanig wordt beschouwd.

Een depot van een ontvreemd model is dus niet van rechtswege nietig, doch de nietigheid kan worden gevorderd door de ontwerper of door degene die als zodanig wordt aangemerkt, met uitsluiting van iedere andere belanghebbende.

Tussen deze beide mogelijkheden van rechtsvordering is keuze gelaten omdat het kan voorkomen, dat de ontwerper om bepaalde redenen het model niet wenst op te eisen. Zo heeft bijvoorbeeld een model met duidelijk artistiek karakter recht op bescherming uit hoofde van het auteursrecht. De ontwerper kan genoeg nemen met deze bescherming en geen prijs stellen op de publiciteit, die op grond van deze wet noodzakelijk is.

Opgemerkt moet worden, dat de bepalingen met betrekking tot de ontwerper en de personen die als zodanig worden beschouwd, eveneens van toepassing zijn op hun rechtverkrijgenden, hetgeen trouwens ook geldt in alle andere artikelen van de wet.

De rechten die te betalen zijn bij de inschrijving van de vordering tot opeising zullen laag zijn, gelet op het belang van de voorlichting van derden.

Het tweede lid van artikel 5 bevat een bepaling, die er op gericht is te voorkomen, dat de werkelijke rechthebbende, tengevolge van vrijwillige doorhaling van de inschrijving, wordt beroofd van zijn recht tot opeising.

Het derde lid regelt de gevolgen voor een derde, die het model te goeder trouw heeft geëxploiteerd na de doorhaling doch vóór de inschrijving van de vordering tot opeising.

Uit het tweede lid van artikel 5 volgt, dat de derde verplicht zal zijn de exploitatie te staken, indien de vordering tot opeising wordt toegewezen : het derde lid bepaalt evenwel, dat voortbrengselen, die hij vóór de inschrijving van de vordering tot opeising heeft vervaardigd, als rechtmatig in het verkeer gebracht beschouwd zullen worden.

Opgemerkt moet worden, dat het argument van goede trouw komt te vervallen zodra de vordering tot opeising aan het Benelux-Bureau betekend en aldaar ingeschreven is.

Het in het tweede lid bedoelde herstel kan zowel betrekking hebben op internationale depots als op Benelux-depots. Herstel van een internationaal depot heeft uiteraard slechts betrekking op de rechten die voor het Beneluxgebied uit dat depot voortvloeien.

Artikel 6

Artikel 6 bevat bepalingen — waarvan bij overeenkomst kan worden afgeweken — in verband met het probleem dat zich voordoet ten aanzien van een model waarvan de ontwerper door een arbeids- of dienstcontract gebonden is, of op bestelling heeft gewerkt.

Volgens het aanvaarde stelsel komt het recht tot depot aan de werkgever toe, indien het model door de werknemer in de uitoefening van zijn functie is ontworpen. Indien het model op bestelling ontworpen is, komt dit recht aan de opdrachtgever toe, als de opdracht werd gegeven met het oog op een gebruik in handel of nijverheid van het model; dit is het geval wanneer een standaardmodel wordt ontworpen met het oog op de vervaardiging daarvan op industriële schaal in het bedrijf van de opdrachtgever. Indien daarentegen de opdracht met een ander doel werd gegeven, bijvoorbeeld indien opdracht werd gegeven voor het ontwerpen van een model voor een voorwerp dat voor particuliere doeleinden bestemd is, komt het recht tot depot aan de ontwerper toe. Het antwoord op de vraag of de ontwerper in dat geval gerechtigd is verscheidene voorwerpen volgens dat model te vervaardigen, zal afhangen van de overeenkomst die hij met zijn opdrachtgever heeft gesloten.

Artikel 7

Het uitsluitend recht op een model ontstaat door het eerste depot en vervalt door de vrijwillige doorhaling van de inschrijving of door het verstrijken van de geldigheidsduur der inschrijving. De doorhaling van het Benelux-depot en de afstand van het internationaal depot kunnen slechts betrekking hebben op het Beneluxgebied in zijn geheel.

In dit verband moet worden opgemerkt, dat er tussen verval en nietigheid van het recht een verschil bestaat in die zin, dat nietigheid terugwerkt tot het tijdstip van het depot — het uitsluitend recht heeft in dat geval nimmer bestaan — terwijl verval slechts werkt vanaf het tijdstip van doorhaling, afstand of verstrijken van de geldigheidsduur.

Artikel 8

- 1) Naast de mogelijkheid het Benelux-depot te verrichten bij de Nationale diensten, bestaat de mogelijkheid zulks te doen bij

het Benelux-Bureau voor Tekeningen of Modellen. Ongeacht de gekozen weg is steeds van een Benelux-depot sprake; de rol van de Nationale diensten beperkt zich tot het in ontvangst nemen van het depot, het daarvoor opmaken van een akte en het doorzenden der stukken aan het Benelux-Bureau. Het depot bestaat uit een aanvraag, een fotografische of een grafische afbeelding van het voortbrengsel, waarvan het uiterlijk door het model wordt bepaald en het reproductiemiddel dat voor het vervaardigen van deze afbeelding heeft gediend, alsmede de aanspraak inzake de kleuren indien de bescherming daarvan wordt verlangd. In beginsel is het niet noodzakelijk dat het voortbrengsel waarvan het uiterlijk het voorwerp van het depot vormt reeds vóór het depot is vervaardigd.

De reproductiemiddelen moeten zijn goedgekeurd bij uitvoeringsreglement. Indien met behulp van de goedgekeurde reproductiemiddelen geen duidelijke afbeelding kan worden vervaardigd, kan een korte beschrijving van de kenmerkende eigenschappen van het model worden toegevoegd.

- 2) Het kan voorkomen dat eenzelfde model op verschillende voortbrengselen is aangebracht: hetzelfde Schotse motief kan bijvoorbeeld worden aangebracht op behangselpapier, dassen of dekens. In dat geval gaat het om drie verschillende modellen aangezien het drie verschillende voortbrengselen betreft. Een aantal modellen kan in een meervoudig depot worden bijeengebracht. Het maximale aantal wordt bij reglement bepaald. Hierdoor kan de deposant tegen betaling van degressieve rechten gelijktijdig verscheidene modellen deponeren.
- 3) De rol van het Benelux-Bureau of van de Nationale diensten beperkt zich tot het nagaan of aan de gestelde vormvereisten is voldaan. Uiteraard is het depot niet-ontvankelijk en kan deswege geen akte van depot worden opgemaakt, indien niet is voldaan aan bepaalde minimumeisen, bijvoorbeeld indien de rechten niet zijn betaald of ook indien de afbeelding of het reproductiemiddel niet bij het depot is gevoegd. Indien deze stukken ontbreken is het namelijk niet mogelijk het model te identificeren.

Andere onvolkomenheden kunnen later worden geregeld zonder dat dit invloed heeft op de datum van het depot.

- 4) Met het oog op de informatie van derden wordt bepaald, dat het inroepen van het recht van voorrang op straffe van verval van dit recht op het tijdstip van het depot moet plaatsvinden, dan wel uiterlijk, tegen betaling van een bijzonder recht, in de maand volgende op die waarin het depot plaatsvond.

Artikel 9

- 1) Behalve in het geval als bedoeld onder 3) van dit artikel (modellen die in strijd zijn met de openbare orde of de goede

- zedes) stelt het Benelux-Bureau geen onderzoek in naar de materiële vereisten waaraan een model moet beantwoorden.
- 2) Het Benelux-Bureau heeft niet het recht inschrijving van een depot te weigeren wanneer dit ontvankelijk is; het dient zonder verwijl over te gaan tot inschrijving van de aktes van de Benelux-depots en van de publikaties van de internationale inschrijvingen die in het Benelux-gebied werking hebben, en eventueel van het ingeroepen recht van voorrang. Bovendien geeft het een inschrijvingsbewijs af van de Benelux-depots. De wettelijke datum van inschrijving is de datum van het Benelux-depot of, indien het om een internationaal depot gaat, de datum van dat depot.
 - 3) Publikatie van de inschrijving van het Benelux-depot dient binnen de kortst mogelijke termijn te volgen. Deze publikatie, die van het grootste belang is, moet een volledig en duidelijk beeld van het model geven teneinde de grootst mogelijke rechtszekerheid te waarborgen. Publikatie kan slechts worden opgeschort in twee gevallen :
 - 1° indien de deposant op grond van artikel 11 uitstel van publikatie verzoekt aangezien hij het model voorlopig geheim wenst te houden; deze periode van geheimhouding kan niet langer duren dan een jaar, gerekend vanaf de datum van het depot of van het ingeroepen recht van voorrang.
 - 2° indien het Bureau van oordeel is, dat het model in strijd is met de openbare orde of de goede zeden.
 - 4) Indien de publikatie wegens technische oorzaken onvoldoende is, ofschoon het door de deposant verstrekte reproductiemiddel aan de gestelde voorwaarden beantwoordt, kan de deposant het Bureau binnen een bij uitvoeringsreglement vast te stellen termijn verzoeken tot een tweede publikatie over te gaan. Aan deze tweede publikatie zijn voor de deposant geen kosten verbonden.
Deze bepaling is van belang aangezien krachtens artikel 14, onder 2) de houder in beginsel eerst schadevergoeding kan vragen na de publikatie die de kenmerkende eigenschappen van het model op voldoende wijze openbaart.
 - 5) In lid 5) wordt bepaald, dat de registers zowel wat betreft de gedeponeerde modellen als de daarop betrekking hebbende stukken geheim zijn, zolang het model niet gepubliceerd is.

Artikel 10

In dit artikel wordt verwezen naar de Overeenkomst van 's-Gravenhage, in de tekst van 28 november 1960.

Artikel 11

In de algemene beschouwing zijn de redenen vermeld die hebben geleid tot het aanvaarden van een stelsel waarin het « geheim

depot » wordt vervangen door het tijdelijk opschorten van de publikatie.

De duur van deze opschorting is gelijk aan die welke is voorzien in artikel 6, onder 4), van de Overeenkomst van 's-Gravenhage. Indien echter een recht van voorrang wordt ingeroepen gaat deze periode van een jaar in op de datum van voorrang, aangezien er anders in feite een langere periode van geheimhouding zou bestaan. De termijn van voorrang vormt namelijk eveneens een onzekerheidsfactor voor derden wat betreft het bestaan van modellen die een bezwaar kunnen vormen uit het oogpunt van nieuwerheid.

Aangezien het hier slechts een uitstel van publikatie betreft, zal het depot slechts geheim zijn ten aanzien van derden doch niet voor de administratie; het Benelux-Bureau heeft immers onder meer de taak na te gaan of de modellen niet in strijd zijn met de openbare orde of de goede zeden (zie artikel 9, onder 3).

Het recht tot het vorderen van schadevergoeding wegens inbreuk kan in beginsel eerst worden uitgeoefend vanaf de datum van publikatie (zie artikel 14, onder 2).

Artikel 12

Terwijl in België krachtens het Koninklijk Besluit nr 91 aan modellen de zeer langdurige bescherming uit hoofde van het auteursrecht wordt toegekend, is de geldigheidsduur van het Benelux-depot bepaald op 5 jaren, met de mogelijkheid de inschrijving tweemaal te vernieuwen voor een periode van 5 jaren. Deze oplossing is gekozen op grond van de overweging, dat de meeste modellen, die afhankelijk zijn van de sterk wisselende smaak van het publiek, slechts een kortstondig bestaan leiden, zodat de oorspronkelijke duur van de bescherming veelal overeen zal komen met de feitelijke bestaansduur van het model.

Voorts is het ten aanzien van de oorspronkelijke geldigheidsduur van de inschrijving van het depot en de maximale duur van de vernieuwing van de inschrijving gekozen stelsel in overeenstemming met dat van de Overeenkomst van 's-Gravenhage.

De vernieuwing die zonder meer verkregen kan worden door betaling van het recht voor de vernieuwing, kan verkregen worden niet alleen door de houder zelf, doch ook, tot behoud van zijn rechten, door degene die beweert op het model bepaalde rechten te bezitten. Men heeft gedacht aan de mogelijkheid, dat een vordering tot opeising (artikel 5) nog aanhangig is wanneer de eerste termijn van inschrijving verstrijkt zonder dat de ingeschreven houder nog verlenging heeft aangevraagd. Ook werd gedacht aan de mogelijkheid dat er een licentiehouder is. Het Bureau heeft niet tot taak na te gaan of degene die betaalt daartoe bevoegd is.

Uiteraard mag bij de vernieuwing het model, het voorwerp van het recht, niet gewijzigd worden in zijn samenstellende onderdelen; in bepaalde takken van nijverheid is een ogenscheinlijke

onbelangrijke wijziging reeds voldoende om een bestaand model in een nieuw model te wijzigen.

Vernieuwing van de inschrijvingen kan niet eerder geschieden dan een jaar voor het verstrijken van de lopende termijn van bescherming.

Deze maatregel is genomen om te voorkomen dat direct na het depot reeds tot vernieuwing wordt overgegaan, hetgeen tot gevolg zou hebben dat vele modellen nog in het register ingeschreven zouden staan wanneer zij door de houders in feite reeds zijn vrijgegeven.

De vernieuwing werkt vanaf de datum van het verstrijken van de lopende geldigheidsduur, ongeacht op welk tijdstip van de termijn van een jaar zij werd gevraagd.

Overeenkomstig artikel 5bis van het Verdrag van Parijs wordt, onder bezwaring met een verhoogd recht, een termijn van uitstel van zes maanden toegestaan voor de betaling van het recht van vernieuwing.

In lid 3 wordt de mogelijkheid geboden van een meervoudig depot slechts een deel te vernieuwen.

Tenslotte wordt in de leden 4 t/m 6 bepaald, dat het Benelux-Bureau verplicht is de belanghebbenden tijdig attent te maken op het verstrijken van de geldigheidsduur van hun inschrijvingen en voorts tot taak heeft de vernieuwingen in te schrijven.

Artikel 13

Het uitsluitend recht op een model kan overgaan of voorwerp van een licentie zijn.

Op straffe van nietigheid moeten overdrachten onder levenden schriftelijk worden vastgelegd.

Zowel de overdrachten en de andere overgangen als de licenties kunnen slechts aan derden worden tegengeworpen na inschrijving van het depot van een uittreksel van de desbetreffende akte of van een door de betrokken partijen ondertekende verklaring. Het woord « akte » heeft hier een zeer algemene betekenis; rechterlijke beslissingen waarbij het bestaan van een overgang of een licentie is vastgesteld zullen evenzeer kunnen worden overgelegd als onderhandse overeenkomsten of notariële akten.

Daar het uitsluitend recht op een model zich volgens dit ontwerp over het gehele Beneluxgebied uitstrekt, moet een overdracht of andere overgang, die niet voor dat gehele gebied geldt, worden nietig verklaard.

Dezelfde regel is voor de licentie niet aanvaard, aangezien de praktijk van het bedrijfsleven ertoe kan leiden, dat de houder van een modelrecht het recht tot vervaardiging en verkoop van de voortbrengselen waarin het model belichaamd is aan verschillende personen voor verschillende gebieden verleent. Het zou te ver

gaan iedere overeenkomst van die strekking nietig te willen verklaren. Artikel 13 laat dus verlening van een licentie met willekeurige beperkingen toe, maar bepaalt dat een beperking, die niet is gericht op de duur van de licentie, voor de toepassing van de eenvormige wet als niet bestaande wordt beschouwd.

Dit laatste sluit echter geenszins uit, dat de modelhouder tegen zijn licentiehouder een vordering volgens het gemene recht kan instellen wegens schending van de licentieovereenkomst, wanneer laatstgenoemde een dergelijke beperking overtreedt.

De houder van een recht op een voor één der drie landen in licentie gegeven model kan de licentiehouder, die in één der andere landen voortbrengselen waarvan het uiterlijk wordt bepaald door het model, verkoopt of zelfs vervaardigt, dus niet vervolgen wegens inbreuk. Hij kan tegen hem slechts een vordering instellen wegens niet nakoming van de overeenkomst.

Het kan voorkomen dat de licentiehouder schade lijdt wegens inbreuk op het model. In dat geval kan hij vergoeding eisen van de geleden schade, maar heeft hij geen zelfstandige vordering; hij zal tezamen met de houder van het model de vordering moeten instellen. Alleen de houder kan namelijk beslissen of al dan niet een vordering zal worden ingesteld en hij alleen kan hierbij als eiser optreden.

Artikel 14

Dit artikel handelt over de inbreuk.

Aangezien het uitsluitend recht door het eerste depot ontstaat, (rechtscheppend depot), spreekt het vanzelf dat een rechtsovereenkomst inzake een model niet kan worden ingesteld zolang dit model niet gedeponeerd en dus ook niet ingeschreven is. Bij het uitleggen van de omvang van het recht dient rekening gehouden te worden met hetgeen is opgemerkt betreffende de ondergeschikte verschillen in de toelichting op artikel 4, onder 1), a).

De vordering kan dus geen betrekking hebben op hetgeen zich vóór het depot heeft afgespeeld, aangezien het recht niet bestond zolang deze formaliteit niet was vervuld.

Onder 1) wordt een uitputtende opsomming van de inbreukmakende handelingen gegeven. Wil er sprake zijn van inbreuk dan moeten deze handelingen verricht zijn met een industrieel of commercieel oogmerk. Reproductie met een opvoedend of documentair oogmerk is dus toegestaan. De woorden « industrieel of commercieel oogmerk » moeten ruim worden uitgelegd, opdat een juiste beoordeling kan worden gegeven van de feiten die een wezenlijke en ongerechtvaardigde aantasting van dit uitsluitend recht vormen.

Een geding wegens inbreuk is in het algemeen tweeledig, te weten :

- a. de vordering tot het staken van de inbreukmakende handelingen voor de toekomst ;
- b. de vordering tot schadevergoeding wegens in het verleden geleden schade.

In artikel 14 wordt onderscheid gemaakt tussen de handelingen waarop de beide vorderingen betrekking kunnen hebben: het verbod tot het verrichten van inbreukmakende handelingen kan worden opgelegd zodra het uitsluitend recht is ontstaan, dus vanaf de datum van het depot; de vordering tot schadevergoeding kan echter geen betrekking hebben op inbreukmakende handelingen die voor de publikatie hebben plaatsgevonden.

Dit systeem werd ingegeven door het streven te voorkomen, dat schadevergoeding wordt toegekend indien de inbreukmaker normaliter niet in staat is geweest zich op de hoogte te stellen van het bestaan van een uitsluitend recht.

Indien de inbreukmaker echter met wetenschap van het depot heeft gehandeld, zelfs voor dit gepubliceerd werd, is hij niet te goeder trouw geweest en in dat geval kan ook schadevergoeding worden toegekend voor de periode tussen de datum, waarop hij deze wetenschap verwierf en de datum van publikatie.

De onder 1) bedoelde handelingen kunnen niet als aantasting van het recht worden beschouwd indien zij zijn verricht door de successievelijke wederverkopers van voortbrengselen die binnen het Beneluxgebied in de handel zijn gebracht door de houder van het recht, de licentiehouder of de houder van het recht van voorgebruik.

De onder 1) genoemde handelingen kunnen slechts uit hoofde van deze wet worden vervolgd. Zoals opgemerkt onder punt 6 van de algemene beschouwingen, is het niet mogelijk voor feiten, die slechts inbreukmakende handelingen vormen, een vordering in te stellen op grond van de bepalingen inzake de bestrijding van oneerlijke mededinging, zelfs niet indien dit uitsluiting van elke bescherming tot gevolg zou hebben omdat het model niet of niet meer beschermd is krachtens de bepalingen van deze wet. Het zou een ander geval zijn indien de inbreuk vergezeld zou gaan van andere behandelingen die in strijd zijn met goed koopmansgebruik, bijvoorbeeld afbreukmakende kritiek op de voortbrengselen van een concurrent.

Artikel 15

Nietigheid van een depot, en bij gevolg, van een uitsluitend recht op een model kan worden ingeroepen door ieder belanghebbende en door het openbaar ministerie.

Een vordering tot nietigverklaring kan berusten op het feit, dat het model niet voldoet aan de in artikelen 1, 2 of 4 gestelde voorwaarden.

Indien het openbaar ministerie de nietigverklaring van een model eist, zijn uitsluitend de rechter te Brussel, 's-Gravenhage en Luxemburg bevoegd; het gaat hier om gevallen die ten dele buiten de sfeer van het privébelang vallen; voorts dient deze bevoegdheid de eenheid in jurisprudentie terzake te waarborgen.

Artikel 16

Alle gedingen uit hoofde van deze wet vallen onder de burgerlijke rechter, met uitsluiting van de correctionele rechtbanken en de rechtbanken van koophandel.

In geval van namaak van een model zonder duidelijk kunstzinnig karakter zou het voorzien van een strafsancie overdreven zijn. De strafrechtelijke sancties, voorzien in de auteurswetten van de Beneluxlanden, blijven evenwel toepasselijk in geval modellen met een duidelijk kunstzinnig karakter worden nagemaakt.

Het eerste lid van artikel 2 van de eenvormige wet sluit van de bescherming uit hoofde van de wet uit datgene wat noodzakelijk is voor het verkrijgen van een technisch effect. Het is wenselijk, dat slechts de burgerlijke rechter bevoegd is te oordelen over de aanwezigheid van een zodanig effect. Bovendien volgt uit het feit dat het auteursrecht en het recht op grond van de onderhavige wet gezamenlijk kunnen bestaan, dat slechts de burgerlijke rechter een uitspraak kan doen over deze twee rechten.

Indien de rechter beslist dat een modelrecht nietig is, beveelt hij ambtshalve doorhaling van de inschrijving. Dit vonnis geldt « erga omnes » aangezien zonder inschrijving het modelrecht niet bestaat.

Artikel 17

Het monopolie van de houder van het modelrecht dient te worden beperkt ten aanzien van hen die zelf vóór de datum van het depot of de datum van het recht van voorrang binnen het Beneluxgebied voortbrengselen hebben vervaardigd waarin het model, waarvoor en uitsluitend recht verworven werd, belichaamd is, zonder dat zulks bekendheid van het model in de zin van artikel 4 tot gevolg heeft gehad. De wet verstaat tevens onder fabrikant degene die de nodige voorbereidingen heeft getroffen voor de daadwerkelijke en wezenlijke vervaardiging, bijvoorbeeld door het vervaardigen van een standaardmodel en door het aanschaffen van de voor de vervaardiging benodigde grondstoffen. Voorts worden beschouwd als modellen waarvoor een recht van voorgebruik werd verworven, voorwerpen die slechts geringe verschillen vertonen met het gedeponeerde model.

Bedoelde personen zouden zelf een uitsluitend recht verkregen kunnen hebben indien zij tijdig het depot verricht hadden. Het feit

dat zij dit verzuimd hebben vormt geen voldoende reden om hen te beletten voort te gaan met wat zij reeds deden vóór het depot.

De houder van een recht van voorgebruik kan niet zelf een vordering wegens inbreuk instellen of een licentie verstrekken, doch hij wordt gevrijwaard tegen een vordering wegens inbreuk.

Het recht van voorgebruik verleent aan de houder de bevoegdheid tot het verrichten van alle in artikel 14, onder 1) genoemde handelingen, echter met uitsluiting van de invoer van de betreffende voortbrengselen. De juridische grondslag van deze uitsluiting is dezelfde als die welke heeft geleid tot erkenning van het recht van voorgebruik, te weten de bescherming van de binnen het Beneluxgebied gelegen industrieën.

Het recht van voorgebruik kan slechts worden verkregen indien de handelingen waaraan dit recht zijn ontstaan ontleent te goeder trouw zijn verricht, dat wil zeggen indien niet op ongeoorloofde wijze is nagemaakt naar hetgeen reeds eerder door de houder van het modelrecht of door degene, van wie hij dit recht heeft verkregen, werd ontworpen of vervaardigd.

In dit artikel wordt tegemoet gekomen aan het rechtvaardigheidsgevoel, omdat het recht van voorgebruik eveneens wordt toegekend aan degene die het bedrijf van de houder van dat recht heeft verkregen. Dit doel zou zijn voorbij gestreefd indien de overdracht van het recht van voorgebruik zonder het bedrijf geoorloofd was, hetgeen in feite zou neerkomen op de mogelijkheid licenties te verlenen zonder houder te zijn van het uitsluitend recht. Teneinde dit te voorkomen is in het laatste lid bepaald, dat een recht slechts kan overgaan tezamen met het bedrijf waarin de vervaardiging heeft plaatsgevonden die tot het ontstaan van dit recht heeft geleid.

Artikel 18

Dit artikel biedt de mogelijkheid afstand te doen van de bescherming door middel van een verzoek tot doorhaling van de inschrijving. Indien het de inschrijving van een meervoudig depot betreft (bijvoorbeeld een serie zakdoeken, een collectie behangsel-papier), is gedeeltelijke doorhaling mogelijk en behoeft deze dus niet voor alle modellen te gelden.

De mogelijkheid tot doorhaling is beperkt, zulks met het oog op derden die beweren op het recht aanspraak te kunnen maken, een en ander uiteraard voorzover zulks uit het register blijkt. Deze aanspraak kan voortvloeien uit een overeenkomst, bijvoorbeeld een pandrecht, of voortvloeien uit een rechtsvordering, bijvoorbeeld een vordering tot opeising in geval van ontvreemding van het model.

Artikel 19

De nietigverklaring, doorhaling of afstand moet steeds betrekking hebben op een bepaald model in zijn geheel. Gedeeltelijke nietigverklaring, doorhaling of afstand is niet mogelijk, aangezien dit een wijziging van het model tot gevolg zou hebben. Indien bijvoorbeeld uit de inschrijving van het model van een lamp de daarop aangebrachte decoratie geschrapt zou worden, zou het uiterlijk van het model daardoor volkomen wijzigen. Bescherming van een ander model dan het gedeponeerde kan slechts worden verkregen door middel van een nieuw depot.

Opgemerkt moet worden, dat de term « afstand » betrekking heeft op internationale depots en dezelfde betekenis heeft als vrijwillige doorhaling bij Beneluxdepots.

Artikel 20

Op grond van dit artikel wordt het Benelux-Bureau belast met de taak het modellenregister bij te houden en zorg te dragen voor publikatie van de inhoud daarvan.

Onder de taak, waarmede het Benelux-Bureau krachtens de voorgaande artikelen wordt belast, wordt mede verstaan de verplichting tot inschrijving, op verzoek van de belanghebbenden, van de beweerde rechten van derden als bedoeld in artikel 18.

Opgemerkt moet worden, dat de onder 1 a) bedoelde wijzigingen geen betrekking hebben op het model zelf.

Indien een wijziging moet worden ingeschreven op grond van een rechterlijke beslissing, gaat het Benelux-Bureau hiertoe eerst over nadat deze beslissing in kracht van gewijsde is gegaan.

HOOFDSTUK II**Tekeningen of modellen met een duidelijk kunstzinnig karakter (artikelen 21-24)***Artikel 21*

De eerste twee leden van artikel 21 handelen over de mogelijkheid van dubbele bescherming krachtens de auteurswet en krachtens de eenvormige wet.

Opdat deze dubbele bescherming zal kunnen plaatsvinden moet uiteraard aan de in deze beide wetten gestelde voorwaarden zijn voldaan. Zoals in de algemene beschouwingen uiteengezet, dient het model, om voor bescherming krachtens de auteurswet in aanmerking te komen, een duidelijk kunstzinnig karakter te vertonen.

Bij de beoordeling van het kunstzinnig karakter van een model dient men dit in zijn geheel te beschouwen. Aldus zal,

wanneer in een model een kunstwerk is verwerkt — hetzij in zijn oorspronkelijke vorm, hetzij in een niet oorspronkelijke vorm, bijvoorbeeld als fotografische reproductie — dat nog auteursrechtelijke bescherming geniet, het model niet vanzelf aan het vereiste van artikel 21, lid 1 voldoen. Dat artikel stelt immers de eis van de aanwezigheid van een duidelijk kunstzinnig karakter van het model.

Eveneens zal wanneer anderzijds een kunstwerk dat geen bescherming meer geniet van het auteursrecht maar waarvan het duidelijk kunstzinnig karakter onbetwifelbaar is, in een model verwerkt is, dit model slechts dan als een model met een duidelijk kunstzinnig karakter aangemerkt worden, als de speciale verwerking van het kunstwerk in het model dit karakter vertoont; het is duidelijk dat in dit geval de artistieke waarde van het kunstwerk zelf dan geen rol meer speelt.

Indien het model dit duidelijk kunstzinnig karakter mist, kan het auteursrecht voor het daarin verwerkte kunstwerk niet ingeroepen worden om de namaak van het model te verbieden.

Deze namaak kan slechts worden vervolgd indien het model is gedeponeerd. Dit neemt niet weg dat de auteurswet van kracht blijft voor het gebruikte kunstwerk als zodanig, los gedacht van de verwerking daarvan in het model.

De strekking van het derde lid is de eisen inzake de rechtszekerheid van het publiek en de mogelijkheid tot dubbele bescherming met elkaar in overeenstemming te brengen. Het is immers gewenst dat het register een zo volledig mogelijk overzicht geeft van de beschermde modellen.

Met het oog hierop voorziet dit lid de verplichting, voor de auteur die het nuttig geoordeeld zou hebben zich eveneens door middel van een modellen-depot te beschermen, tot het afleggen van een speciale verklaring, in principe voordat het modelrecht vervalt. Met het oog op de rechtszekerheid van het publiek leek het noodzakelijk vrij strenge gevolgen te verbinden aan het niet-afleggen van deze verklaring; een niet aangemeld auteursrecht vervalt gelijktijdig met het modelrecht waarmede het werd gecumuleerd. Wanneer geen depot heeft plaatsgevonden blijft het auteursrecht uiteraard gehandhaafd.

Het auteursercht, dat gecumuleerd werd met het modelrecht doch dat niet werd aangemeld, vervalt echter niet in alle gevallen. Het kan voorkomen, dat een kunstwerk zonder toestemming van de ontwerper daarvan in een gebruiksvoorwerp is verwerkt door een derde, die dit voorwerp vervolgens heeft gedeponeerd. Het zou onrechtvaardig zijn dat de ontwerper voor deze bepaalde verwerking van zijn auteursrecht zou worden beroofd wanneer deze derde het model in het openbaar domein heeft laten vallen. Daarom wordt in het derde lid bepaald dat het auteursrecht slechts vervalt indien de twee rechten in handen van dezelfde houder zijn.

Artikel 22

In het geval dat werd aangehaald in het laatste lid van de toelichting op artikel 21, bevatte het register geen volledige gegevens inzake hetgeen beschermd is.

Teneinde deze gevallen tot een minimum te beperken worden in artikel 22 enkele vermoedens vastgelegd, opdat de beide rechten in dezelfde handen blijven en de verplichting tot aanmelding volledig zal kunnen werken.

De ontwerper van een door de auteurswet beschermd kunstwerk, die aan een fabrikant het recht verleent zijn werk in een gebruiksvoorwerp te verwerken en het uiterlijk daarvan als model te deponeren, doet krachtens een vermoeden juris et de jure gelijktijdig afstand van zijn auteursrecht voor deze bepaalde verwerking van zijn kunstwerk. Hierbij moet worden opgemerkt, dat het eerste lid zowel betrekking heeft op de kunstenaar, die toestemming geeft tot het depot van het Atomium (door hem ontworpen kunstwerk) als presse-papier (model), als op een kunstschilder, die toestemming verleent tot het depot van een bonbonnière waarop een afbeelding voorkomt van een van zijn schilderijen.

Het tweede lid schept een vermoeden juris tantum, dat degene die een model met een duidelijk kunstzinnig karakter heeft gedeponeerd, dit model zelf heeft ontworpen en derhalve de houder is van het desbetreffende auteursrecht.

Deze beide leden dekken nagenoeg alle gevallen: ofwel de deposant heeft het recht om te deponeren en derhalve gelijktijdig het auteursrecht gekocht (eerste lid); ofwel hij heeft deze rechten niet gekocht en wordt derhalve, tot bewijs van het tegendeel, beschouwd zelf de ontwerper te zijn. Dit bewijs van het tegendeel kan slechts geleverd worden door de werkelijke ontwerper of zijn rechtverkrijgende. Het gaat hierbij uiteraard alleen om een ontvreemd model. Is er namelijk een overeenkomst geweest, dan kan de werkelijke ontwerper zich niet op zijn auteursrecht beroepen krachtens het vermoeden van het eerste lid.

De bedoeling van het derde lid is te voorkomen, dat tengevolge van een overdracht de beide rechten gescheiden worden, hetgeen het beginsel van de publiciteit van door de auteurswet beschermde modellen opnieuw in gevaar zou brengen.

Artikel 23

Eveneens met het doel te voorkomen dat beide rechten worden gescheiden, wordt in artikel 23 met betrekking tot het auteursrecht van door een werknemer ontworpen kunstwerken hetzelfde systeem gevolgd als dat van artikel 6 inzake het modelrecht voor deze scheppingen.

Artikel 24

In beginsel dient de verklaring te worden afgelegd voordat het modelrecht vervalt.

Bij een vordering tot nietigverklaring is echter van tevoren niet bekend of en wanneer de nietigheid zal worden uitgesproken. In het ontwerp wordt derhalve aan de houder van het nietig-verklaarde model een speciale termijn toegekend voor het afleggen van de verklaring. In het belang van derden is deze termijn zeer kort teneinde de rechtsonzekerheid tot een minimum te beperken.

Hetzelfde streven naar rechtszekerheid voor derden heeft ten grondslag gelegen aan het vereiste van inschrijving en publikatie van de verklaringen.

*HOOFDSTUK III***Overgangsbepalingen (artikelen 25-27)***Artikel 25*

Dit artikel handelt over de handhaving van de in één der Beneluxlanden vóór het in werking treden van de eenvormige wet verworven modelrechten.

Zoals in het begin van deze toelichting werd vermeld, bestaat in België een bijzondere wet op de bescherming van tekeningen en modellen van nijverheid. In Nederland en Luxemburg bestaan hieromtrent geen wettelijke voorschriften, ofschoon een deel der modellen bescherming geniet uit hoofde van de auteurswet en in bepaalde gevallen bescherming bestaat uit hoofde van de wettelijke bepalingen inzake de bestrijding van de oneerlijke mededinging.

De in een der drie Beneluxlanden verkregen bescherming uit hoofde van de nationale wetgeving zal na het in werking treden van de eenvormige wet onverkort blijven bestaan, zonder zich evenwel tot de beide andere Beneluxlanden uit te breiden. Deze wettelijke bepalingen blijven onverminderd van kracht op deze modellen. Zo blijft het bijvoorbeeld mogelijk om, evenals vóór het in werking treden van de eenvormige wet, in Nederland een beroep te doen op artikel 1401 van het Nederlands Burgerlijk Wetboek inzake in Nederland of elders in de handel gebrachte modellen.

In dit verband dient te worden opgemerkt, dat de in artikel 1 van deze wet gegeven definitie van modellen minder ruim is dan die van het Belgische Koninklijk Besluit nr 91 van 29 januari 1935. Bij de toepassing van het overgangsrecht dient geen rekening te worden gehouden met de definitie gegeven in artikel 1 van deze wet, doch met die gegeven in de oude wet.

Artikel 26

In dit artikel wordt bepaald, dat de oude Belgische depots, die alle onder verzegeld omslag zijn verricht, willen deze als bewijsmiddel kunnen blijven dienen, opnieuw gedeponeerd moeten worden bij de Belgische Dienst voor de industriële eigendom. Dit depot zal in beginsel een open depot zijn.

Deze bepaling was noodzakelijk om aan de rechtsonzekerheid, die voortvloeit uit het bestaan van verscheidene duizenden geheime depots, een einde te maken.

Indien het bevestigende depot niet wordt verricht, verliest de belanghebbende de mogelijkheid zich op het geheime depot te beroepen als bewijsmiddel voor het bestaan en de datum van zijn schepping. Hij behoudt evenwel het recht op zijn model, aangezien dit recht zonder formaliteiten gehandhaafd blijft en artikel 26 ieder ander bewijsmiddel dan het geheime depot onaangetast laat.

Artikel 27

Artikel 27 is nagenoeg letterlijk hetzelfde als artikel 33 van de eenvormige Beneluxwet op de warenmerken.

Teneinde een verhindering van het vrije Benelux-verkeer door middel van modelrechten zoveel mogelijk tegen te gaan, is bepaald dat de invoer van voortbrengselen, waarin door of met de toestemming van de houder van het recht in het ene land een model is belichaamd, in een ander Beneluxland niet kan worden belet door de houder van het recht in het andere land, indien deze houders economisch verbonden zijn.

HOOFDSTUK IV**Algemene bepalingen (artikelen 28-30)***Artikel 28*

Het « Beneluxgebied » wordt door dit artikel omschreven. Het omvat niet de overzeese gebiedsdelen.

Artikel 29

Dit artikel bepaalt de bevoegdheid van de rechter volgens beginselen die uit de eenwording van het rechtsgebied der drie landen inzake modellen voortvloeien.

Deze beginselen zijn wat betreft de territoriale bevoegdheid van toepassing, indien een toekenning van rechtsbevoegdheid bij overeenkomst ontbreekt. Een dergelijke toekenning wordt slechts

erkend indien zij uitdrukkelijk is overeengekomen. Het lijkt inderdaad nodig, dat de aandacht van partijen in het bijzonder op deze clause wordt gevestigd.

Indien een zodanige overeenkomst ontbreekt zal de territoriale bevoegdheid bepaald worden volgens de reeds in het Verdrag van Brussel van 28 maart 1925 tussen België en Nederland neergelegde regelen, namelijk naar de woonplaats van de gedaagde of naar de plaats, waar de in geding zijnde verbintenis is ontstaan, is nagekomen of moet worden nagekomen.

Het werd echter nodig geacht een te grote uitbreiding van de bevoegdheid van de rechter van de plaats, waar het Benelux-Bureau voor Tekeningen of Modellen zal worden gevestigd, te voorkomen.

Wanneer men zich enkel en alleen zou houden aan de regelen van 1925, zou men vaak kunnen stellen, dat de rechter van die plaats bevoegd is als zijnde de rechter van de plaats waar de in geding zijnde verbintenis, die uit de betwiste inschrijving voortvloeit, is ontstaan. Nu is niet in te zien waarom aan de rechter van één der verdragsluitende landen een dergelijke voorkeur gegeven zou moeten worden.

Wanneer de zaak neerkomt op strijd tussen twee inschrijvingen, lijkt het billijk de rechter van de plaats waar de eiser is gevestigd bevoegd te verklaren in alle gevallen, waarin de gedaagde geen woonplaats heeft binnen het Beneluxgebied.

Wanneer geen van beide partijen binnen het Beneluxgebied is gevestigd, moet de eiser vrij zijn naar de keuze in Brussel, 's-Gravenhage of Luxemburg te dagvaarden.

De laatste twee leden van artikel 29, onder 1) beogen dit resultaat te bereiken.

Artikel 29, onder 2) verplicht de rechter ambtshalve zijn territoriale bevoegdheid nauwkeurig na te gaan en uitdrukkelijk vast te stellen, voordat hij vonnis wijst.

Het bepaalde onder 3) en 4) is overgenomen, uit het Verdrag tussen België, Nederland en Luxemburg betreffende de rechterlijke bevoegdheid, betreffende het faillissement en betreffende het gezag en de tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen, van scheids-rechterlijke uitspraken en van authentieke akten, getekend te Brussel op 24 november 1961.

Artikel 30

Deze bepaling spreekt uit, dat de internationale verdragen, waarbij de drie Beneluxlanden partij zijn of zullen worden, namelijk het Verdrag van Parijs tot bescherming van de industriële eigendom en de Overeenkomst van 's-Gravenhage inzake het internationaal depot van tekeningen of modellen van nijverheid, voorrang genieten.

Teneinde geen enkele twijfel te laten bestaan over de vraag of de onderdanen der Beneluxlanden en de onderdanen van de landen die geen partij zijn bij de Unie van Parijs, maar woonplaats hebben of daadwerkelijk en wezenlijk een onderneming van nijverheid of handel bezitten in het Beneluxgebied, de bepalingen van het Verdrag van Parijs en van de Overeenkomst van 's-Gravenhage te hunnen voordele kunnen inroepen, wordt deze mogelijkheid hun uitdrukkelijk door artikel 30 onder 2) toegekend.

De onderdanen van de andere tot deze Verdragen toegetreden landen, alsmede de met hen gelijkgestelde personen, kunnen reeds aanspraak maken op toepassing te hunnen gunste van het Verdrag van Parijs en van de Overeenkomst van 's-Gravenhage krachtens het in deze Overeenkomsten zelf bepaalde (artikelen 2 en 3 van het Verdrag van Parijs; artikel 3 van de Overeenkomst van 's-Gravenhage).